Ватанни севмак иймондандур!

ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ

Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг газетаси

Газета 1918 йил 21 июндан чиқа бошлаган

1993 йил 6 ноябрь, шанба № 208—209 (21.560). Сотувда эркин нархда.

ФАН—ВАТАН РАВНАҚИГА ХИЗМАТ ҚИЛСИН

4 ноябрь куни Алишер Навоий номидаги Давлат академик катта театрида Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ташкил этилганининг 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилиш бўлди. Уни Ўзбекистон Республикаси Бош вазирининг ўринбосари М. Қорабоев очди.

Ўзбекистон Республикаси Президенти Ислом Каримов йиғилишда сўзга чиқди. Президент, жумладан, мамлакатимиз Фанлар академияси ўтган ярим аср мобайнида жумҳуриятимиз фани тараққиёти йўлида, миллий илм соҳибларини тарбиялашда улкан ишлар қилганини таъкидлади. Мамлакатимизда янги таъсис этилган ал-Хоразмий ва Заҳириддин Муҳаммад Бобур медалларини атоқли олимлар — Ҳ. Фозилов ва У. Каримовларга топширди.

Республика Фанлар академияси президенти М. Салоҳиддинов академиянинг 50 йил мобайнида босиб ўтган тарихий йўли ҳақида маъруза қилди.

Юбилей тантаналарида иштирок этаётган Россия Фанлар академияси академиги В. Котельников, Озарбайжон Фанлар академияси президенти Э. Салаев, Беларусь Фанлар академияси академиги Н. Борисевич, германиялик олима Д. Шенк, Тожикистон Фанлар академияси вице-президенти Т. Назаров, Қирғизистон Фанлар академияси президенти И. Айтматов ўзбекистонлик ҳамкасбларини қутлуғ сана билан муборакбод этдилар.

Ал-Хоразмий медалига сазовор бўлган Ҳ. Фозилов мукофотланганлар номидан самимий миннатдорлик изҳор этди.

Йиғилиш охирида Президент Ислом Каримов Республикамизнинг бугунги ижтимоий-иқтисодий ҳаётининг муҳим масалалари хусусида қисқача сўзлаб берди.

Йиғилишда Ўзбекистон Олий Кенгашининг Раиси Ш. Йўлдошев, республика Бош вазири А. Муталов ва бошқа расмий кишилар қатнашди.

Йиғилиш санъат усталарининг катта концерти билан якунланди.

(ЎзА).

Ўзбекистон Президенти Ислом КАРИМОВнинг республика Фанлар академияси 50 йиллигига бағишланган тантанали йиғилишда сўзлаган нутқи

Муҳтарам илм-фан аҳли!

Азиз биродарлар!

Узоқ-яқин мамлакатлардан келган қадрли меҳмонлар!

Авваламбор барчангизни Ўзбекистон Республикаси Фанлар академиясининг 50 йиллиги билан чин дилдан табриклашга ижозат бергайсизлар!

Бу муҳташам залда Ўзбекистон олимлари билан ёнма-ён чет эллардан келган фан арбоблари ҳам ўтирибди. Эл-юртимизни бу қадар иззат қилиб, Ўзбекистон фани байрами шодиёнасини баҳам кўраётганликлари учун ҳукуматимиз, халқимиз, илмий жамоатчилигимиз номидан уларга миннатдорчилик билдириб, чин қалбимиздан: «Хуш келибсиз мўътабар заминимизга, азиз дўстларимиз!» деб айтамиз.

Меҳмонларга ўзимизнинг ҳурмат ва эҳтиромимизни изҳор этар эканмиз, улар билан келажакда ҳам ҳар томонлама барча соҳаларда ҳамкорлик қилишга тайёрлигимизни билдирамиз.

Шу ўринда Россия олимларининг Ўзбекистонга, ўзбек халқига замонавий фанни бунёд этиш борасида кўрсатган қимматли ёрдамларини алоҳида таъкидлаб ўтсак арзийди. Мамлакатларимиз халқларимиз ўртасидаги бузилмас ва туб алоқаларни сақлаб қолиш ва ривожлантириш — келажакдаги муваффақиятларимиз гарови бўлишига ишонамиз.

Мен Марказий Осиё давлатлари — бизнинг ён ва жон қўшниларимиз бўлмиш мамлакатлар олимларини ҳам алоҳида қутлашни ўзимнинг бурчим деб биламан. Қадимий Турон заминида яшаган аждодларимиз бир булоқдан сув ичганлар. Бу муқаддас булоқнинг номи — маърифат, Шарқ илми, Шарқ фалсафасидир. Иймоним комилки, бизларнинг истиқболимиз ҳам бир-бирига уйғун, бир-бирига эш бўлиб қолади.

Биз ушбу тантанада иштирок этаётган азиз меҳмонларимиз — германиялик Дорис Ева Шенк хонимни, АҚШдан келган жаноб Генрих Лубаттини, швейцариялик Дуглас Морисони зўр миннатдорлик ва самимийлик билан табриклаймиз.

Мустаҳкам биродарлик, дўстлик, биргаликдаги самарали иш риштаалари билан боғланган эски дўстларимиз— олимлар делегациясининг бошлиғи, Россия Федерацияси Фанлар академияси президентининг маслаҳатчиси, академик Владимир Котельниковни, Украина Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Игорь Скрипникни, Беларусь Республикаси Фанлар академиясининг фахрий президенти, академик Николай Борисовични, Озарбайжон Фанлар академиясининг президенти, академик Салаевни, Тожикистон Фанлар академиясининг вице-президенти, академик Толбак Назаровни, Туркманистон Фанлар академияси Адабиётшунослик институтининг директори, академик Омонгелди Ўрозовни Қозоғистон Республикаси Фанлар академияси Марказий Қозоғистон бўлимининг раиси, академик Жўлдас Мўлдаҳмедовни, Қирғизистон Фанлар академиясининг президенти, академик Илгиз Айтматовни мазкур анжуманда табриклашдан ғоят хурсандман.

Биз ҳаммангизни меҳмондўст Ўзбекистон диёрида кўришдан ҳамиша хурсандмиз. Биз фаолиятимизда бир шиорга амал қиламиз. Бу шиор шундай жаранглайди: «янги уй қурмай туриб, эскисини бузманг» Ҳозир бу шиор энг оғир, қаттиқ синов кунларида, ёнимизда кимлар елкадош бўлиб турганини, қийинчиликларимизга ҳам, қувончларимизга ҳам ким шерик бўлганини, фанлар академиямизни, Тошкент дорилфунунини, бошқа илмий муассасаларни ташкил этишда ким ёрдам берганини унутмаганимизни ва ҳеч қачон унутмаслигимизни англатади.

Бизнинг халқимиз дўстларнинг беғараз ёрдамини, оталаримиз амалга оширган олийжаноб ишларни ҳеч қачон унутмайди. Бугун сизларга мурожаат қилиб чин қалбдан айтаман: «Ўзбекистонга хуш келибсиз, азиз дўстлар!»

Ҳурматли дўстлар!

Биз ҳозир ҳаётимиздаги ҳар бир байрам, ҳар бир қутлуғ воқеани Ўзбекистон мустақиллиги, истиқлол ғояси ва халқимизнинг истиқболи билан, турмушимиз фаровонлиги ва юртимизда яшаётган ҳар бир фуқаронинг орзу-интилишлари билан боғлаб нишонлаяпмиз. Буни бугунги замон, бугунги ҳаётнинг ўзи тақозо қилмоқда.

Биз байрамларга байрам санаси бўлгани учун эмас, балки ҳозир айтилган юксак ғоялар нуқтаи назаридан қараймиз Шу нуқтаи назардан баҳолаймиз ва қадрлаймиз.

Академиямизнинг қутлуғ тўйини шу маънода баҳолайдиган бўлсак, у Ўзбекистон, ўзбек миллати тарихида, кўҳна заминимиз ҳаётида буюк воқеадир.

Ўзбекистон — бой мамлакат. Буни бугун бутун дунё тан оляпти. Аммо, табиат инъом этган моддий бойликларимиздан ташқари яна бир битмас-туганмас бойлигимиз борки, бу — мамлакатимизнинг зиёлилари, фундаментал фани, назариётчилик мактаби, интеллектуал ва илмий салоҳиятимиздир.

Шу залда ўтирган, машаққатли ва шарафли меҳнатда сочлари оқарган кекса олимларимиз билан бирга илм йўлига катта ҳавас билан кириб, фан чўққиларини кўзлаётган ёш йигит-қизларимизни ҳам қизғин қутлаймиз, улуғ мақсадлари йўлида омад ва зафарлар тилаймиз.

Қадрли дўстлар!

Бугун Фанлар академиясининг 50 йиллигини нишонлаяпмиз. Лекин жумҳуриятимиз илм-фанининг маркази бўлган бу даргоҳнинг ёши фақат ярим аср билан ўлчанмайди. Улуғ бобокалонларимиз Ал Хоразмий, Ал Беруний, Абу Али ибн Сино каби умумбашарий маданият ривожига улкан ҳисса қўшган буюк алломалар бу муборак сарчашма бошида турганлар. Ҳеч бир муболағасиз айтиш мумкинки, фанимизнинг бугунги ноёб ва кўркам биноси пойдевори неча-неча асрлар муқаддам барпо этилган

Шундай экан, эл-юртимизда фан жуда қадимдан тараққий топгани, унинг илдизлари жуда чуқур ва бақувват экани, юз йиллар мобайнида ўзбек миллатига, бутун жаҳон аҳлига табиат сирларини ўрганишда, тиббиёт, фалсафа, ҳуқуқшунослик, илоҳиёт, адабиёт, тилшунослик соҳаларида унутилмас хизмат қилгани ҳақида фахр ва ғурур билан гапиришга ҳаққимиз бор.

Бинобарин, пойдевори шундай бақувват бўлган илму фан муҳташам биносининг қадди-қомати ҳам юксак ва кўркам бўлиши лозим.

Бундай олижаноб мақсадларга эришиш учун Ўзбекистон олимларининг кучи ҳам, қурби ва жасорати ҳам етарли, деб ўйлайман.

Фурсатдан фойдаланиб, Ўзбекистон илм-фани ва шу баробарида ҳар бирингиз ўз соҳангизда маълум ва машҳур бўлишингизни, изланиш ва меҳнат ҳосилини баҳам кўришингизни тилайман ва шу билан ўзбек фанининг обрўсини юксак чўққиларга кўтаришингизни тилайман. Бу борада Президент сифатида сизларнинг энг яқин ёрдамчингиз бўлишга ваъда бераман.

Ҳурматли биродарлар!

Яна икки-уч ғоят муҳим масала бўйича сизлар билан фикрлашмоқни хоҳлардим. Мамлакатимизда илм-фан тараққиётини янада юксалтириш вазифаси билан боғлиқ айрим муаммолар ҳақида ўз фикр-мулоҳазаларимни баён қилмоқчиман.

1. Маълумки, мустақиллигимиздан олдин, яқин кунларгача ҳамма нарса, шу жумладан илм-фан, унинг ривожи чегараси, миқёси, тармоқлари ҳам Марказ қаричи билан ўлчанарди

Бошқача қилиб айтганда, ҳақиқатга ҳаммамизга маълум ҳукмрон мафкура кўзи билан қаралган ва баҳо берилган. Атоқли олимларимиз илм соҳасида муҳим янгиликлар, салмоқли кашфиётлар қилганида ҳам уларга баҳо берадиганлар собиқ Марказдаги кабинетларда ўтирадиган кишилар эди. Олимларимизнинг илмий тақдирини ҳам, келажаги ва қадр-қимматини ҳам ўша кимсалар ҳал қилишга уринарди. Уларнинг қарашлари ва ўлчовлари эса бизга маълум эди.

Фикрни, тараққиётни бўғадиган бу қолипдан чиқиб кетиш катта жасоратни талаб қиларди. Дунё илм-фанида бўлаётган кашфиётлар, изланиш ва муаммолар билан танишиш учун ўша одамларнинг рухсатига, қўлига қарам эдик.

Энг афсусли жойи шунда эдики, баъзи олимларимизнинг дунёқарашлари, тафаккури, интилишлари ҳам шу иқлимга мослашиб қолган эди. Қуёш Шарқдан эмас, Марказдан чиқади, деб фикрлашга ўргатиб қўйиш, кўндириш учун қилинган ҳаракатларни бугун эсласак ўринли бўларди, деб ўйлайман.

Бизларнинг эндиги вазифамиз — маънавий ҳаётимизни, илм-фанимиз фаолиятини, изланишларимизни мана шу эски мафкура қолипларидан халос этиш, керак бўлса, тафаккуримизни мутелик исканжасидан фориғ қилишимиз зарур Олимларимиз ҳар қандай тазйиқдан озод бўлишлари керак.

2. Бугун биз мустақил давлат қураяпмиз. Истиқболимиз, тараққиётимиз кўп жиҳатдан фан даргоҳларида ишлаётган олимларнинг изланишларига, уларнинг жасоратига, фидойи эканига, юксак илмий салоҳиятлари ва оқилона тавсияларига боғлиқдир.

Шундай экан, илму фан соҳасидаги ҳаракатларимиз ҳам, илмий ишларимиз ва ютуқларимиз ҳам дунёдаги энг илғор мезонлар билан ўлчаниши лозим.

Олимларимизнинг эртанги ҳаётга тадбиқ этиладиган фикр-таклифлари жаҳоннинг илғор тажрибаларини ўзида мужассам этган тавсиялар бўлмоғи керак.

Биз дунёдаги тараққий топган давлатлар сафига киришни мақсад қилар эканмиз, авваламбор, олимларимиз, уларнинг илми, обрўси оламда машҳур бўлиши, жаҳон илм-фанининг юксак мезонларига мос бўлиши даркор. Бугун биз олиб бораётган барча илмий изланишлар дунёдаги энг нуфузли илм даргоҳлари билан ҳамкорликда амалга оширилиши, уларнинг кўмаги, тажрибалари билан бойитилиши керак. Бу мақсадга эришиш учун ҳар томонлама шароит туғдириб беришга барча куч-имкониятларни сафарбар этишимиз даркор.

3. Ҳар бир касбнинг ўз соҳиби, ўз устаси бўлади. Дунёда касб-ҳунар кўп, аммо ҳақиқий касб эгаси, ҳақиқий ҳунар соҳиби кам учрайди. Илму фанда ҳам ҳақиқий олим бўлиш учун кишига яратганнинг ўзи назар қилган бўлиши керак.

Юртимизда нодир истеъдодли олимлар кўпайиши лозим, аммо биз уларнинг сонига қараб эмас, сифатига қараб баҳо берамиз. Замон эҳтиёжларини уларнинг олдига вазифа қилиб қўяр эканмиз, албатта бугунги замонга муносиб шарт-шароитлар ҳам яратиб беришимиз зарур. Шундагина биз бошқа элатлар орасида ажралиб турадиган буюк миллатга айлана оламиз.

4. Илму фан тараққиёти биз учун энг устувор соҳалардан биридир. Бу соҳада хизмат қиладиган одамларнинг савияси, обрўси ҳақида ғамхўрлик қилишимиз, уларнинг ҳаётимизга қўшадиган ҳиссасига қараб эътибор беришимиз шарт. Ўзининг келажагини ўйлайдиган жамият, давлат авваламбор ўз олимларини, илм-зиё аҳлини ҳурмат қилиши керак, уларни юксак даражага кўтариши лозим.

Модомики, илм-зиё аҳли биздан кўра кўпроқ биладиган, узоқроқни кўрадиган, теранроқ англайдиган кишилар экан, демак, уларнинг жойи тўрда бўлиши керак. Шундай илмий шароит, шундай ижодий муҳит яратиш лозимки, токи илм-фан соҳасидаги ноёб истеъдодларни болалик чоғидан танлаб олиш, авайлаб парвариш қилиш, миллатнинг энг катта бойлиги сифатида асрашга имконият туғилсин.

Муҳтарам дўстлар!

Илму фан шундай бир соҳаки, қариб қолиш, кексайиш, сафдан чиқиб қолиш каби ҳолатлар унинг табиатига бегонадир. Орамизда шундай мўътабар отахон олимларимиз ва онахон олималаримиз борки, улар билан суҳбатдош бўлиш, уларнинг доно фикрлари, насиҳатлари ва тавсияларини олишни биз ўзимизга катта маънавий—бойлик деб ҳисоблашимиз лозим. Уларнинг қадрига етишимиз, узоқ умр тилаб дуо қилиб юришимиз биз учун ҳам қарз, ҳам фарздир.

Азизларим!

Барчангизни яна бир бор илм-фан байрами билан, зиё-маърифат байрами билан самимий табриклайман. Маълумки, илм ва маърифат ҳамиша ёш, ҳамиша навқирондир. Ҳаммангизга ижодий навқиронлик, оилавий бахт, мустақил Ўзбекистонимиз равнақи йўлидаги шарафли ишларингизга ривож тилайман.

Барча эзгу ишларимизда Яратганнинг ўзи мададкор бўлсин!

Ҳурматли дўстлар!

Қутлуғ байрамларни нишонлаш инсонга шодлик ва ишонч бағишлайди. Мен бугун сизларни табриклаш билан бир қаторда, яна бир шарафли бурчни бажараётганимдан ғоят мамнунман. Ҳозир, рухсатингиз билан Ўзбекистон Фанлар академияси таъсис этган юксак нишонларни топширишга ўтсак.

Биринчи нишон табиий ва техникавий фанлар бўйича буюк мутафаккир Ал-Хоразмий номи билан аталган медаль бўлиб, иккинчиси — ижтимоий-гуманитар фанлар борасидаги улкан хизматлар учун бериладиган, буюк шоир ва олим Мирзо Бобур номи билан аталган медалдир. Бу икки юксак мукофотга муносиб топилган кўзга кўринган олимлар, инсонлар ҳақида жуда батафсил ва ғоят яхши сўзларни гапириш мумкин.

Табиий ва техникавий фанлар соҳасида катта хизматлар қилган жуда кўплаб олимларимиз бор.

Халқимиз орасида машҳур, илм аҳли орасида катта обрў орттирган, назарий ва амалий ишлари билан тилга тушган, жуда кўп шогирдлар етиштирган оқсоқол олимимиз Ҳосил Фозилов Ал-Хоразмий номидаги медалга сазовор бўлди.

Энди, азиз дўстлар, домламизни шу юксак мукофот билан табриклашга ва мана шу чиройли олтин медални топширишга рухсат этгайсизлар!

Ижтимоий-гуманитар фанлар соҳасида катта хизмат кўрсатган, илмий меросни ўрганишда алоҳида мактаб яратган зўр олим Убайдулла Каримов Заҳириддин Бобур номидаги медаль билан мукофотланди. Бу кишига ҳам мукофотни топшириб, муборакбод этишга рухсат бергайсиз.

Байрамингиз билан яна бир марта чин кўнгилдан табриклайман, азиз дўстлар!

Ислом КАРИМОВ— ЮНЕСКО мукофотига номзод

Орол ва Оролбўйини муҳофаза қилиш бўйича жамоатчилик комитети жаҳон ҳамжамияти эътиборини жуда катта экологик ҳалокатга қаратишда Ўзбекистон Президентининг шахсий ҳиссаси учун ЮНЕСКОнинг экология соҳасидаги халқаро йиллик мукофотига Ислом Каримов номзодини кўрсатди.

(«Правда»нинг 5 ноябрь сонидан).

ЎЗБЕКИСТОН РЕСПУБЛИКАСИ ВАЗИРЛАР МАҲКАМАСИДА

5 ноябрь куни республика Вазирлар Маҳкамасининг мажлиси бўлди. Уни Бош вазир А. Муталов очди.

Мажлисда республикада иқтисодий ислоҳотнинг бориши ва халқ хўжалиги тармоқларининг тўққиз ойлик иш якунлари, давлат бошқарув идораларига сарфланадиган бюджет маблағларини қисқартириш, корхоналар ва ташкилотларнинг зарар кўриб ишлашни бартараф этиш юзасидан амалга оширилаётган тадбирлар муҳокама қилинди.

Ўзбекистон Республикаси молия вазири Э. Боқибоев, Вазирлар Маҳкамаси ҳузуридаги давлат солиқ бош бошқармаси бошлиғи Ш. Гатауллин, Андижон вилояти ҳокими Қ. Обидов, Сурхондарё вилояти ҳокими Ж. Нормалиев, Хоразм вилояти ҳокими М. Жуманиёзовнинг ана шу масалалар юзасидан ҳисоботлари тингланди.

Мажлисда республика Президенти Ислом Каримов нутқ сўзлади. Президент, жумладан, республикада иқтисодий барқарорлик сақланаётгани, маҳсулот ишлаб чиқариш миқдорининг пасайиши тўхтатилганини таъкидлаб, халқ хўжалигининг асосий бўғини бўлмиш қишлоқ хўжалигида иқтисодий ислоҳотни янада кенгайтириш, айниқса корхона ва хўжаликларнинг зарар кўриб ишлашига барҳам бериш, солиқ тизими фаолиятини такомиллаштириш, ташаббускорликни қўллаб-қувватлаш ҳамда вазирлик, вилоят ва туман раҳбарларининг бу борадаги вазифалари хусусида гапирди. Шунингдек, миллий валютага ўтиш масаласига батафсил тўхталди.

Мажлисда республика Олий Кенгаши раиси Ш. Йўлдошев қатнашди.

(ЎзА).

ФАОЛЛАР ЙИҒИЛИШИ

Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгашида Тошкент шаҳар ва вилоят партия фаолларининг йиғилиши бўлди. Унда шаҳардаги туман партия кенгашлари, йирик бошланғич партия ташкилотлари котиблари, кўпгина маҳалла кўмиталари фаоллари, бир қанча олий ўқув юртлари ректорлари, вилоятдаги шаҳар ва туман партия кенгашлари биринчи котиблари қатнашдилар.

Йиғилишда Ўзбекистон Халқ демократик партияси Марказий Кенгаши котиби, Тошкент ҳуқуқшунослик институти ректори, ҳуқуқшунослик фанлари доктори Акмал Саидов Ўзбекистон Республикаси ва Франция Республикасининг ўзаро алоқалари, икки давлат ўртасида ўрнатилаётган муносабатларнинг бугуни ва истиқболлари ҳақида маъруза қилди. У 27—30 октябрь кунлари Францияда давлат ташрифи билан бўлган Ўзбекистон давлат делегациясининг аъзоси сифатида мамлакатларимиз ўртасида ижтимоий-иқтисодий, маданий, савдо-сотиқ соҳаларида тузилган шартнома ва битимлар тўғрисида, умуман, Ўзбекистон делегациясининг катта ҳурмат-эътибор билан, иззат-икром кўрсатиб кутиб олингани ҳақида ўз қизиқарли фикр-мулоҳаза ва таассуротларини сўзлаб берди.

● ХДП: ОДАМЛАР ОРАСИДА

САМИМИЙ МУЛОҚОТЛАР

Куни кеча Тошкент шаҳар партия кенгаши Ўзбекистон ХДП ташкил этилганлигининг икки йиллиги ҳамда Тошкент шаҳрининг шу йилги тўққиз ойлик иқтисодий кўрсаткичларига бағишлаб шаҳардаги меҳнат жамоаларида, барча бошланғич партия ташкилотларида навбатдаги сиёсий мулоқот кунини ўтказди.

Бу тадбирларда партия сайлаб қўйиладиган органлари, халқ депутатлари, ҳокимликлар ходимлари, соғлиқни сақлаш, халқ таълими, ҳуқуқни муҳофаза қилиш идоралари вакиллари, ижодкор зиёлилар фаол иштирок этдилар. Сиёсий мулоқотда маъруза билан чиққан нотиқлар Президентимизнинг Олий Кенгаш XIII сессиясида Ўзбекистон иқтисодий сиёсатининг устивор йўналишлари тўғрисида сўзлаган нутқи муҳим воқеа бўлганлиги ва унда жамиятимиз ҳаётининг муҳим соҳаларида ислоҳотларни амалга оширишнинг чуқур асосланган дастури ҳавола этилганлигини алоҳида таъкидладилар. Бу дастур ўз олдига республика иқтисодий тараққиётини сифат жиҳатидан янги босқичга олиб чиқишни бош мақсад қилиб қўйгани, уни амалга оширишда мамлакатимизнинг қудратли саноат, илмий ва маданий маркази сифатида Тошкент шаҳри муҳим ўрин тутиши аниқ мисоллар асосида айтиб ўтилди.

Тошкент мармарни қайта ишлаш корхонаси, Ўзбекистон қишлоқ хўжалиги таъминоти ремонт бош бошқармаси, «Қизил тонг» фабрикаси, 40-поликлиника, «Юлдуз», пойабзал ҳамда спорт тикувчилик ишлаб чиқариш бирлашмаларида ўтказилган мулоқот иштирокчилари Ўзбекистонда бозор иқтисодиётига босқичма-босқич ўтиш юзасидан олиб борилаётган сиёсатни тўла маъқуллаб, ўз меҳнат жамоаларида бу вазифаларни бажариш юзасидан бундан кейин олиб борилиши лозим бўлган аниқ режалар тўғрисида ҳам фикр алмашдилар.

1-Тошкент тиббиёт олий билимгоҳи, Ўзбекистон давлат стандартлар бошқармаси ҳамда «Ўртоқ» қандолатчилик фабрикасида «Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси матбуотда эълон қилиниши муносабати билан ХДП кенгашлари ва ташкилотлари олдида масъулиятли вазифалар тургани, барча партия ташкилотлари мустақил Ўзбекистоннинг биринчи Конституцияси лойиҳаси муҳокамаси бўйича илгари олиб борилган иш тажрибасига таянган ҳолда ушбу Қонун лойиҳаси муҳокамасига ҳам фаол киришишлари, ўз амалий таклиф ва мулоҳазаларини билдиришлари лозимлиги таъкидланди. Партия ташкилотлари Ўзбекистонда олиб борилаётган иқтисодий сиёсатни оммага фаол тушунтириш билан бир қаторда ушбу ислоҳотларни амалга оширишда ҳокимият идоралари, корхона ва ташкилотлар билан ҳамкорлик қилишлари, унда бевосита иштирок этишлари лозимлиги ҳам айтилди.

Тошкент шаҳар партия кенгаши томонидан илк бор август ойида Ўзбекистон мустақиллигининг икки йиллигига бағишлаб ўтказилган сиёсий мулоқот куни ҳамда куни кеча бўлиб ўтган навбатдаги шундай тадбир барча меҳнат жамоалари, бошланғич партия ташкилотлари, фаоллар томонидан ижобий баҳоланиб, қизиқарли таклиф ва истаклар билдирилди.

Ўзбекистон ХДП Марказий Кенгаши матбуот маркази.

ХДП: ХАЛҚ БИЛАН ҲАМНАФАС

Ҳар қандай сиёсий партия обрў-эътибори халқ ўртасидаги нуфузи, сонининг кўплиги, сафининг жипслиги, ички интизомнинг мустаҳкамлигига боғлиқ. Ўзбекистон Халқ демократик партияси ташкил этилган кундан бошлаб биз мана шу уч нарсага алоҳида аҳамият бериб келаётирмиз.

Шу нарсани алоҳида қайд этиш лозимки, Низоми ва Дастури ўзининг халқчиллиги, инсонпарварлиги, Ўзбекистоннинг порлоқ келажагига ишонч ва умид билан суғорилганлиги, халқнинг асл фарзандларини юртимизнинг истиқлолини мустаҳкамлаш йўлида меҳнат қилишга сафарбар этишни бош мақсад қилиб олганлиги туфайли партиямиз омма ўртасида тез обрў қозонди. Бу фикрнинг далилини биргина бизнинг туманимиз мисолида ҳам кўриш мумкин. Туман партия ташкилоти бугунги кунда ўз сафида 2058 нафар ХДП аъзосини бирлаштириб турибди. Биринчи йилда илгари КПСС сафида бўлган 1398 киши ихтиёрий равишда Ўзбекистон Халқ демократик партияси сафига ўтиш истагини билдирдилар. Уларнинг сафига 430 нафар янги аъзолар келиб қўшилди. Ўтган йили ташкилотимиз 223 кишига, бу йил эса 116 нафарга ўсди. Янги аъзоларнинг асосий кўпчилигини ёшлар, зиёлилар ташкил этади.

Туман партия ташкилоти ҳисобида турувчи ХДП аъзоларининг 569 нафари ёки учдан бир қисми қозоқ миллатига мансубдир. Шу боис ХДП Низомини қозоқ тилига таржима қилиб тарқатдик ва бу эса сафимизга кўплаб қозоқ ёшлари қўшилишига олиб келди.

Халқ демократик партияси аъзолари кабул қилинаётган қонунларнинг, Президентимиз Фармонларининг, ҳукумат қарорларининг тўла-тўкис бажарилишига ҳисса қўшишни ўзларининг асосий вазифаси, деб билишади .Бу муҳим ҳужжатларни тарғиб этиш, оммага тушунтириш билан биргаликда ўзлари ишлаётган жабҳаларда бозор иқтисодиёти юзага келтирган мулкчилик шаклларини қарор топтиришга ҳам ҳисса қўшмоқдалар. Туман халқ хўжалигининг барча соҳаларида меҳнат қилаётган ХДП аъзоларининг етакчилигида чорвачилик, ғаллачилик, боғдорчиликни ривожлантиришда яхши натижалар қўлга киритилаётир.

ТАДБИРЛАРИМИЗ ҚЎЛ КЕЛМОҚДА

Туманимизда ХДП аъзолари қуйидаги тартибда жойлаштирилган. Маҳаллий кенгашларга сайлов ўтказувчи 82 та сайлов округининг қирқ биттасида бошланғич ва ўттиз биттасида бошланғич ҳудудий партия ташкилотлари тузилган. Партиядан холи этилган ташкилотлардаги аъзоларнинг бир қисми туман кенгаши маҳкамаси бошланғич ташкилоти ҳисобига, бир қисми эса яшаш жойларидаги ҳудудий партия ташкилотлари сафига қўшилдилар. Ҳуқуқ-тартибот, бошқарув органлари ва мактаблардаги йигирма учта бошланғич партия ташкилоти тугатилиб, уларнинг ўрнига ўттиз олтита ҳудудий бошланғич партия ташкилоти тузилди ва уларга 477 нафар партия аъзоси бирлашди.

Бундан ташқари, партия аъзолари бўлган йирик қишлоқларнинг ҳаммасида ҳудудий ташкилотларнинг тузилганлиги оммавий-сиёсий ишларни амалга оширишда яхши самаралар бериши шубҳасиз.

Ҳудудий партия ташкилотлари қишлоқ кенгашлари ва маҳалла қўмиталарининг ишида фаол иштирок этаётир. Кўпгина ибратли ташаббусларни амалга оширишга бевосита бош-қош бўлаётир. «Банд» қўрғони, «Меҳнатобод» давлат хўжалиги, Учқулоч, Эски Фориш, Михин, Эгизбулоқ, Деристон қишлоқларидаги ташкилотларимиз аҳолини ижтимоий ҳимоялаш сиёсатини амалга ошириш, ногиронлар ва иқтисодий ночор оилаларга моддий-маънавий ёрдам кўрсатиш, меъёрий озиқ-овқат молларини ўз вақтида аҳолига етказиб беришни назорат қилиш, мактаб биноларини ҳашар йўли билан таъминлашни амалга ошириш борасида бевосита раҳбарлик қилмоқдалар.

Биз босиб ўтилган икки йилга назар ташлар эканмиз, ташкилий жараён ортда қолганига, ташкилотимиз сиёсий жиҳатдан мустаҳкамланганига, ягона мақсад йўлида жипслашганига ишонч ҳосил қилмоқдамиз. Бу давр ўзининг ташкилотчиларини ҳам етиштириб берди. Шуни очиқ айтиш керакки, янгидан етишиб чиққан партия етакчиларининг кўпчилигида ҳали тажриба етишмайди. Шунинг учун ҳам биз тез-тез йиғилишиб, маслаҳатлашиб, бугунги кун талабларидан келиб чиққан ҳолда ўз олдимиздаги вазифаларни белгилаб олмоқдамиз. Котиблар ва маҳкамамиз ходимлари билан ташкилий-партиявий ва оммавий-сиёсий ишларни амалга ошириш юзасидан вақти-вақтида назарий, амалий машғулотлар ўтказилмоқда. Ҳар чоракда бир марта бошланғич ташкилотларнинг ўзида котиблар семинари ташкил этилаётир.

Туман Кенгаши ижроия бюросининг йиғилишларини ҳам жонли, таъсирчан ўтказишга, уларда энг муҳим вазифаларни муҳокама этиб, фаолларимизнинг диққат-эътиборини шу масалаларга жалб этишга алоҳида аҳамият беряпмиз. «Оқтепа» қишлоғи бошланғич партия ташкилотининг «ХДП дастурий мақсадларини амалга ошириш юзасидан олиб бораётган оммавий-сиёсий ишлари тўғрисида», «Қорабоғонали» бошланғич партия ташкилотининг ХДП дастурий вазифаларини бажариш бўйича амалий ишлари ҳақидаги масалалар муҳокама этилган йиғилишларда барча котиблар иштирок этдилар.

Туман партия ташкилотининг мавқеини оширган сабаблардан яна бири ҳокимлик билан ҳамжиҳатликдир.

Ўтган давр мобайнида туман Кенгаши қошидаги депутатлар гуруҳининг йиғилиши доимий равишда ўтказилиб, уларда ХДП аъзоларининг масъулиятини ошириш, ноиблик фаолияти ва сайловчилар наказларининг бажарилиши ҳақидаги масалалар кўрилди. Туман Кенгаши сессияларида ХДП аъзоларидан 21 киши сўзга чиқди ва иқтисодий-ижтимоий муаммолар юзасидан 26 та таклиф киритиб, уларнинг қабул қилинишига эришдилар.

Ноиблар туман партия ташкилотида ҳам салмоқли ўринга эга .Туман партия Кенгаши таркибида улар эллик саккиз кишини, тафтиш комиссиясида саккиз, ижроия бюро таркибида эса ўн бир кишини ташкил этади.

Шу йилнинг 21 апрелидан 25 майгача барча бошланғич партия ташкилотларида «Ўзбекистон — келажаги буюк давлат» мавзуида очиқ партия мажлислари ўтказилди. Уларда билдирилган фикр-мулоҳазалар жамланиб, тегишли қарорлар қабул қилинди.

Республикамизнинг бошқа ҳудудларида бўлгани каби туманимизда ҳам мулкчиликнинг янги шаклларини жорий этиш йўлида бир қатор тадбирлар амалга оширилмоқда. Хўжаликлар давлат тасарруфидан чиқарилаётир, фермер, деҳқон ва жамоа хўжаликлари, кичик корхоналар, ширкатлар тузилмоқда. Келгусида халқнинг турмуш фаровонлигини оширишда муҳим омил бўладиган бу тадбирларни амалга оширишда ХДП аъзолари фаол иштирок этибгина қолмасдан, балки шу ишларнинг бошида турибдилар. Шунинг ўзи ҳам мавқеимизни мустаҳкамлашга хизмат қилаётир.

Туман партия ташкилоти айни пайтда аҳолининг барча қатламлари, айниқса, ишчилар, зиёлилар ўртасида сиёсий таъсирни кучайтириш ва шу орқали кенг жамоатчилик ўртасида Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг нуфузини янада оширишни ўзига бош мақсад қилиб олган ва бутун имкониятларни шу йўлга сафарбар этаётир.

Равшан ТЎИЧИЕВ,
Фориш тумани партия кенгашининг биринчи котиби.

«Миллий қадриятларимиз, халқимизнинг ўзига хос удумлари ва унинг юксак ахлоқий фазилатлари маънавиятимизнинг ўзагини ташкил этади», дейилади Ўзбекистон ХДПнинг миллий истиқлол мафкурасини яратишга доир нуқтаи назари — лойиҳасида. Буни ёшлар онгига чуқур сингдириш, улардан истиқлолга садоқатли кишиларни тарбиялаш учун таълимнинг таъсирчан шаклларини излаб топиш лозим.

Давр ўқитувчидан ўз устида тинимсиз ишлашни, ўтмишимизни чуқур ўрганишни, жамиятда содир бўлаётган сиёсий ва иқтисодий жараёнларни синчковлик билан кузатишни талаб қилмоқда.

ИСТИҚЛОЛГА МУНОСИБ ЁШЛАР

Яқинда тузилган махсус сўроқ варақаси асосида ўқитувчилар фаолиятини чуқур таҳлил қилдик. Халқ демократик партияси аъзоси С. Шарипова бу ишнинг ташаббускори бўлди. Ҳар бир ўқитувчининг ўттиз саволга берган жавобига қараб тегишли баллар қўйилди. Э. Муқимов, Э. Султонова, Ф. Ғафурова, М. Аминова, С. Раҳматова, М. Бақоева, Ш. Муродова сингари муаллимлар 180 баллгача баҳо олишга муяссар бўлишди.

Айни пайтда мактабнинг бир неча синфларида синов тарзида айрим фанларни, шу жумладан, физика, математика, биология, она тилини чуқур ўрганиш гуруҳларини ташкил қилдик. Биринчи синфларда тажриба тарзида ўғил ва қиз болаларни ажратиб таълим беряпмиз.

А. ГУСЕЙНОВА,
Бухоро шаҳридаги 6-ўрта мактаб ўқитувчиси, Халқ демократик партияси аъзоси.

ЭЛ-ЮРТ ТАШВИШИДА

Бу ҳақда республика Вазирлар Маҳкамасидаги йиғилишда гап борганди.

Ўзбекистон Халқ демократик партияси аъзоси Улдона Ражабова 1980 йилдан бери Қамаши туманидаги «Оқработ» жамоа хўжалигида бригада етакчиси бўлиб ишлайди. Ўзига ҳам, бошқаларга ҳам талабчан, Ташаббускор. Беш йил маккажўхоричилик бригадасини бошқарди.

Бригаданинг ер майдони 118 гектар. Бу ернинг бир қисмида беда, сабзавот ва полиз маҳсулотлари етиштирилади.

Дала шийпонининг бир томони боғ-роғ, бир томони сабзавот ва полиззор. Бозор иқтисодиёти туғдирган қийинчиликларни бартараф этишда Улдона опа ўз жамоасини ижтимоий ҳимоялаш учун елиб-югуришдан чарчамаяпти. Шу сабаб у эл ардоғида, ҳурмати баланд. Давранинг тўри ҳам, мажлиснинг ҳайъати ҳам уники.

«Оқработ»да бўлганимизда жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Муҳаммад ака Сиддиқов илғорлар ҳақида гап кетганда, Улдона опа номини алоҳида тилга олди.

— Ахир битта меҳнаткаш аёл бўлса Улдона опачалик бўлади-да, — деди у. — Бир ишни тугатмагунча тиниб-тинчимайди...

Кўп йиллар туман партия қўмитаси бюро аъзоси эди. Вилоят ва туман Кенгашлари депутати сифатида фаолият кўрсатган киши учун бу мақтовлар унга озлик қилади. Шуларни ўйларканман, 1992 йилнинг кўкламида Улдона опа Ражабова қишлоқ хўжалик илғорлари кенгашида қатнашгани Тошкентга борганида Президентимиз Ислом Каримов билан суҳбатда бўлганлигини эслади. У бежиз Президент назарига тушмаган эди. Фидокор аёлни юртбошимиз Қашқадарё вилоятида ишлаб юрган кезларидан билади. Опа бир воқеани эслади.

Орадан йиллар ўтди. Яқинда Президентимиз Ислом Каримов билан Вазирлар Маҳкамасида бўлган учрашувда мен билан савол-жавоб қилдилар:

— Қашқадарёдан опамиз келибдилар, — деб гап бошлади Президент. — Тўрт йил бўлди учрашмаганимизга. Қани айтинг-чи, Улдона опа, Президент фармонлари қишлоқ жойларда қандай бажариляпти?

— Бажарилаётганлари ҳам бор, бажарилмаётганлари ҳам.

Ислом ака кулимсираб қўйди.

— Одамларга томорқа, ер-жой бериляптими?

— Бериляпти.

— Тўй-маросимлари қандай ўтяпти?

— Ҳар ким қурбига яраша қиляпти. Охирги тўйни ўзим ўтказдим. Келин туширдим.

— Қанча одам қатнашди?

— Қишлоқда 1400 нафар одам бор. Кам деганда 300 киши келган бўлса керак.

— Қандай қилиб кутдингиз уларни?

— Гўшт ва бошқа маҳсулотлар ўзимиздан чиқди. Фақат ундан қийналиш мумкин эди. Лекин бунинг ҳам чораси топилди. Жамоа бошқаруви одамларга юз килограммдан дон беряпти. Шу ҳисобдан яшаяпмиз. Нормага қараб қолганимиз йўқ. Ногиронларга алоҳида ғалла ажратилган.

— Жойларда фермерлик ҳаракати қандай?

— Жамоа хўжалигида ўнта фермер фаолият кўрсатяпти. Жумладан, бригадамизда ҳам фермер хўжалиги 2 гектар ерда помидор, 1 гектар майдонда пиёз етиштиряпти.

— Ерни кимга бердингиз?

— Ўғлим Фарҳодга топширдим.

— Яхши, йил якуни билан ҳисоб-китоб қилингларчи, даромадни фермерликдан оласизларми ё бригадирликдан. Қани, қайси кўпроқ фойда келтираркин? Айтганча, колхозчиларнинг даромади, яшаш шароити қандай?

— Шароит унчалик яхши эмас. Даромаднинг кўп қисми янги техника, ўғит сотиб олишга сарфланаяпти. Ёнилғи қиммат. Жамоа хўжалиги бу йил 53 миллион сўм фойда олди. Аммо кўп қисми хўжалик эҳтиёжларига сарфланяпти.

Бу гапдан кейин Президентимиз қишлоқ меҳнаткашлари учун қулай имкониятлар яратилаётганини, янги фармонлар қабул қилинажагини тилга олди. Кўнглим тоғдек кўтарилди. Меҳнатимдан ғурурландим.

...Ҳа, ўшанда Улдона опа Ражабова Тошкентдан ўзгача кайфият билан қайтди. У Президент билан бўлган унутилмас учрашувни жамоа аъзоларига, бригада аҳлига тўлқинланиб сўзлаб берди. Шу билан одамларнинг ғайратига-ғайрат қўшди. Ҳамқишлоқларини ғурурлантирди.

Серғайрат аёл бошлиқ жамоа бу йил 60 гектар ерда «Юлдуз» навли пахта етиштирди. Бригадада техника ҳам, ишчи кучи ҳам етарли. 43 киши меҳнат қилади. Бундай қараганда, ер майдонига нисбатан одам кўп. Нима ҳам қилсин..

— Баъзан ишловчиларимиз сони 60 нафарга етди, дейди у. — Ахир қаерга ҳам боради. Қишлоқда бола-чақали одамлар кўп. Иш жойлари эса кам. Ишламаса бўлмайди. Тирикчилик қийин. Мен ўзимга қиёслайман. Турмуш ўртоғим Эшмўмин Саъдиев ҳам қишлоқ хўжалик ходими. Ўғлим ҳам ишлайди. Шундай бўлса ҳам рўзғорга етказиш қийин. Олти нафар фарзандим бор. Бир товуққа ҳам дон керак, ҳам сув деганларидек, ҳамма рўзғор тебратишни ўйлайди.

Улдона опа Ражабова жамоа деҳқонларининг ойлик маошини, етиштирилган маҳсулотдан манфаатдорлигини ошириш, янги ерларни ўзлаштириш ҳисобига маҳсулот етиштириш ҳажмини кўпайтириш, қишлоқларни газлаштириш, ичимлик сув тармоқлари қуришни тезлаштириш тўғрисидаги ўй-хаёлларини ҳам тилга олди.

Қалби эзгу ташвиш билан ёнаётган кишиларнинг қадами ҳамиша қутлуғ бўлади. Улдона Ражабова елиб югуришдан чарчамайди. Эл-юрт ташвишини зиммасига олган бундай одамлар омон бўлсин, деймиз.

Мусо КАРОМОВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.

ХАЙРЛИ ИШЛАР МАРКАЗИ

Гулистон шаҳрининг маҳалла қисмида деярли йигирма мингдан ортиқ киши яшайди. Бу шаҳар аҳолисининг учдан бир қисми демакдир. Маҳалла — шаҳримизнинг ўзаги. Унинг тамал тоши шу ерда қўйилган. Шу жойдан туриб шаҳарнинг бошқа ҳудудларига ўз томирини отган, Шаҳардаги асосий йирик Жоме масжиди шу ерда жойлашган. Хуллас, маҳалла шаҳримизнинг ўзига хос юзи ва кўрки, айни пайтда фахри ҳамдир.

Маҳалламизда осойишталикни сақлаш, унда истиқомат қилаётганлар манфаатларига хизмат қилиш оқсоқоллар кенгаши ва унинг қошида ташкил этилган бошланғич партия ташкилотининг асосий вазифасидир.

Маҳалла оқсоқоллари кенгаши қошида ХДП бошланғич ташкилотининг тузилганига деярли бир йилча бўлаётир. Сафимиз аста-секин кенгая боради, деган умиддамиз. Биз долзарб масалалар хусусида ўзаро маслаҳатлашиб, фикрлашиб турамиз. Ташкилот ишига расмий тус бериш ниятидан йироқман. Энг муҳими, у одамлар қалбига йўл топиши керак.

Оқсоқоллар кенгаши қошидаги бошланғич ташкилотимиз аъзоларининг ҳар бири ўзининг аниқ топшириғига эга. Жумладан, кенгашимиз раиси Олимжон ака Ҳалимов ўзининг бевосита вазифасидан ташқари партиявий топшириқ сифатида ўсмирлар тарбияси билан шуғулланади. Участкамиз инспектори М. Каримқулов зиммасига безориликка қарши кураш вазифаси юклатилган. Мен эса ташкилотга раҳбарлик қилиш билан бирга маҳалла тўй ўтказиш комиссиясига бошчилик қилишни ўз зиммамга олганман.

Биз йиғилишларимизни ойда бир маротаба, зарур бўлиб қолганда эса ҳафта ёки ўн кунда бир ўтказиб турамиз.

Умуман олганда, кенгашимиз қошида саккизта гуруҳ ташкил этилган. Булар орқали маҳалла ҳаётининг асосий соҳалари қамраб олинади. Вакилларимизнинг аралашуви, бевосита саъй-ҳаракатлари, маслаҳат ва ёрдамларисиз деярли ҳеч қандай тадбир ўтмайди. Хуллас, кенгашни ҳам, унинг қошидаги бошланғич партия ташкилотини ҳам маҳалламиздаги барча хайрли ишлар марказига айлантиришга ҳаракат қилаётирмиз.

Ким маҳаллага, унинг халқига яқинроқ бўлса, ютуқ ўшаларники бўлиши турган гап. Шундай экан, бизнингча, бундан кейин ҳам маҳалла партия ташкилотлар фаолиятини авж олдириб, уларга ҳар тарафлама ёрдам бериши керак.

Мамарасул АБДУРАИМОВ,
Гулистон шаҳар Оқсоқоллар кенгаши қошидаги ХДП бошланғич ташкилотининг котиби.

ФАОЛЛАР ҲАМКОРИМИЗ

Партия ташкилотимиз юртбошимиз Фармонларида, Ўзбекистон Халқ демократик партиясининг Низоми ва Дастурида қўйилган вазифаларни амалга ошира бориб, асосий эътиборни оммавий-сиёсий, партиявий ишлар самарадорлигини таъминлашга қаратмоқда. Сафимизда 137 нафар партия аъзоси бўлиб, улар ўнта цех партия ташкилоти, иккита партия гуруҳи атрофига уюшган. Партия аъзоларининг эллик тўрт нафарини хотин-қизлар ташкил қилади. Хўжалик партия ташкилоти партия аъзолари сафини ёшлар ҳисобига кенгайтириб бормоқда. Икки йил ичида йигирма тўққиз нафар киши партия сафига қабул қилинди.

Биз аҳоли ўртасида Президентимиз Фармонларини тарғиб-ташвиқ қилиш ва унинг бажарилишини таъминлашни асосий вазифаларимиздан бири, деб биламиз. Ҳар бир Фармон партия йиғилишида, албатта, кўриб чиқилади ва унинг ижроси юзасидан тадбирлар белгиланади. Партия ташкилоти тарғибот ишларини кучайтириш мақсадида жойларда сиёсий ўқувлар ташкил этган. Машғулотларда юртбошимизнинг Ўзбекистон Олий Кенгашининг ўн учинчи сессиясида сўзлаган нутқи ҳамда унинг рисолалари мавзуи кенг тушунтириб борилмоқда. Шунингдек, машғулотларда хўжалик фаолиятидаги ютуқ-камчиликлар ҳам атрофлича таҳлил этиляпти.

Кўп ишларни сайлаб қўйилган фаоллар орқали амалга оширяпмиз. Нуқрабод қишлоқ кенгаши ҳисобида ўттиз нафар ноиб бўлиб, улардан йигирма икки киши партия аъзоларидир. Қишлоқ кенгаши ҳузурида ташкил этилган партия гуруҳи Олий Кенгаш сессияси материалларини кенг тарғиб қилишда ва ўзларининг сессия кун тартибига пишиб етилган масалаларни киритишда фаол қатнашмоқда.

Ташкилотимиз ҳузурида тузилган ижтимоий-сиёсий марказ партия фаоллари билан ишлашда анча қулайлик яратяпти. Бу марказда Ўзбекистон Халқ демократик партиясидан тортиб, хўжалик партия ташкилоти фаолиятигача ёритилган кўргазмали воситалар мавжуд. Унда республика Президенти Фармонларининг бажарилиши алоҳида қайд этиб бориляпти. Марказда ҳафтада бир марта партия фаоллари билан ҳамкорликда ташкилотимиз ҳаёти ва дунё воқеаларига доир янгиликлар хусусида фикр алмашинади.

Хўжалик раҳбарияти ва партия ташкилоти Президент Фармони асосида тўртта фермер-деҳқон хўжалигини ташкил қилди. Улар техника, сув ва минерал ўғитлар билан ўз вақтида таъминланмоқда. Муяссар Темирова, Аҳрор Гулов бошлиқ фермер хўжаликлари олиб бораётган ишлар диққатга сазовор. Улар аҳолини чорва ва сабзавот маҳсулотлари билан таъминлашда давлат хўжалигига катта ёрдам бермоқдалар.

Бошланғич партия ташкилотимиз оммавий-сиёсий, партиявий ишларни янада мукаммал ташкил қилиш учун бундан буён ҳам фаоллар билан ҳамкорликда қўлни-қўлга бериб ишлайверади.

Жамила ШАРИПОВА,
Қарши туманидаги «Ўзбекистон мустақиллиги» давлат хўжалиги бошланғич партия ташкилотининг котибаси.

КЎНГИЛ—КЎНГИЛ-ДА

Ўрисларда иш иш билану, дўстлик ўз йўли билан, деган мақол бор.

— Ҳақиқатан ҳам бировнинг кўнглини олиш осон иш эмас. Аммо чин дилдан қилинган иш ҳар қандай қудратдан устундир, — дейди Иштихон туман партия кенгаши биринчи котиби Э. Остонов. — Шунинг учун ҳам биз атрофимизга бирлашган маслакдошларимиз қадрига етишга ҳаракат қиляпмиз.

ХДП туман кенгаши ходимлари жамғарма банки ходими, партия аъзоси Саида Агибалова ҳузурига йўл олишди. Уни туғилган куни билан табриклаб, эзгу тилаклар билдиришди, гулдасталар инъом қилишди. Аёлнинг боши осмонга етди. Атрофдагиларнинг қувонганини айтмайсизми.

Ҳа, Иштихон туман партия кенгаши кейинги пайтларда партия аъзолари билан алоқани мустаҳкамлашнинг турли усулларидан фойдаланмоқда. Байрамлар ва турли тадбирлар баҳонасида табрик уюштириш фикримизнинг исботидир. Айниқса, туғилган кунлари ёки муайян юбилейлар баҳонасида ХДП аъзолари уйларига, иш жойларига ташриф буюриш одат тусига кирган. Партия котибининг айтишига қараганда, бундай мурувватдан тумандаги 2648 ХДП аъзосининг бирортаси ҳам четда қолмайди.

Иш иш билан-у, ҳар қалай кўнгил—кўнгил-да!...

Ёқуб МАМАТОВ,
Ўзбекистон ХДП Самарқанд вилоят кенгаши бўлим мудири.

МАТБУОТИМИЗНИ ҚЎЛЛАБ-ҚУВВАТЛОВЧИ ЖАМҒАРМАНИНГ ҲИСОБ РАҚАМИ ОЧИЛДИ

Президентимиз И. А. Каримовнинг шу йил 25 августда қабул қилган Фармони билан газета ва журналлар фаолиятини такомиллаштириш, уларнинг нормал фаолият кўрсатиши учун зарур шарт-шароит яратишда, босмадан чиқариш ва тарқатиш билан боғлиқ молиявий, моддий-техникавий масалаларни ҳал этишда амалий ёрдам бериш мақсадида Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватлаш юзасидан махсус жамғарма ташкил этилди. Жамғармани ташкил этишда Ўзбекистон Республикаси Давлат матбуот қўмитаси, республика газета ва журналларнинг бош муҳаррирлари Кенгаши, «Шарқ» нашриёт-матбаа концерни, Журналистлар уюшмаси, Халқ таълими вазирлиги, «Истеъдод» жамғармаси, Чкалов номли Тошкент авиация ишлаб чиқариш бирлашмаси ва бошқа ташкилот, муассаса ҳамда йирик корхоналар ташаббус кўрсатдилар. Жамғарманинг ҳозир 60 га яқин таъсисчилари бор.

Ўзбекистон Республикаси Адлия вазирлигида Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма рўйхатга олинди ва унга 153-рақамли гувоҳнома берилди. Тўла хўжалик ҳисобида иш юритадиган жамғарма юридик шахс ҳуқуқига. мустақил балансига ва банкда ҳисоб рақамига эга.

Ўзбекистон Республикаси Саноат-қурилиш банкининг Меҳнат бўлимида жамғарманинг ҳисоб рақами очилди. Жамғарма таъсисчилари, матбуотга ёрдам кўрсатишни лозим топган бошқа вазирликлар, идоралар, бирлашмалар, концернлар, корхоналар, жамоа хўжаликлари, муассаса ва ташкилотлар, шунингдек, жумҳуриятимиз фуқаролари пул маблағи ва ҳайрия бадалларини энди бемалол ҳисоб рақамига ўтказишлари мумкин.

Ҳисоб рақами: 042700808.
Код рақами: 172627315.
Ўзбекистон матбуотини қўллаб-қувватловчи жамғарма бошқаруви.

● *«Ўзбекистон Республикаси Олий Мажлисига сайловлар тўғрисида»ги Қонун лойиҳаси—муҳокамада*

МИНГНИ КЎРИБ ЗИКР ҚИЛ...

САМАРҚАНДЛИКЛАР ЎЗБЕКИСТОНДА САЙЛОВ ҲАҚИДАГИ ҚОНУН ЛОЙҲАСИНИ ҚИЗҒИН МУҲОКАМА ҚИЛМОҚДАЛАР.

Шаҳардаги меҳнат жамоаларида Қонун лойиҳасига бағишланган йиғилишлар бўлиб ўтмоқда. Бундан ташқари зиёлилардан иборат ташвиқот гуруҳи жойларда мазкур ҳужжат аҳамиятини чуқур тушунтирмоқдалар. Шаҳар ҳокимияти ташаббуси билан эса йирик корхоналарда, ўқув юртларида ушбу мавзуда давра суҳбатлари ўтказилмоқда.

Энг муҳими, шаҳар аҳолиси республика раҳбарияти олиб бораётган ҳозирги сиёсатни қўллаб-қувватлаб, юртимизда демократик сайлов тизими жорий этилишини истамоқдалар. Келинг, яхшиси улардан айримларининг фикрлари билан танишайлик.

Ю. ОВЧИННИКОВ, Ўзбекистон халқ ноиби, Самарқанд депоси ишчиси: — Халқ ноиби сифатида шуни айтишим керакки, Олий Мажлис сайловини тараққиётнинг ўзи талаб этаётир. Мен Марказий сайлов комиссияси таркибига (10-модда) асосий партиялар вакилларини ҳам қўшишни таклиф этаман. 22-моддада номзод кўрсатиш жараёни 15 кун қилиб белгиланган. Менимча, бу муддат ичида номзод ўз сайловолди мавсумини ўтказишга улгура олмайди. Демак, бу муддатни озгина узайтириш керак.

Н. МАМАТҚУЛОВ, Боғишамол туман маҳаллалар ишини мувофиқлаштириш Кенгаши раиси: — Қонун лойиҳасининг 2-моддасида номзодлар ёши 25 ёшдан кам бўлмасин дейилган. Бу рақам 35 ёш бўлса мақсадга мувофиқ бўларди. Чунки бу ёшда киши маълум ҳаётий тажриба тўплайди, камида ўн йиллик иш стажига эга бўлади. Айтгандай ,депутатликка кўрсатилаётган номзод албатта ўша округ ҳудудида яшаши ёки ишлаши шарт.

Р. ҲАЙИТОВ, Самарқанд қишлоқ хўжалик институти профессори: — Назаримда сайлов комиссиялари йиғилишида (6-модда) касаба уюшмалари вакиллари ҳам қатнашиши зарур. 26-моддадаги «Ишончли вакил сайлов комиссиясининг аъзоси бўлиши мумкин эмас» деган жумлага «аммо ишончли вакил депутатликка номзод учун овоз бериш жараёнида кузатувчи сифатида иштирок этиши мумкин» деб қўшиб қўйиш керак.

Н. ИБРОҲИМОВ, вилоят архиви мудири: — Нима учундир Қонун лойиҳасида овоз бериш жараёнида маҳалла қўмиталари иштироки эсдан чиқарилган. Ваҳоланки, бошқарувнинг бу бўғини ҳаёт тақозоси билан кучайиб бормоқда. Бундан ташқари, сайлов бюллетенлари (35-модда) давлат ва рус тилларида чиқарилса, 22-моддадаги «Бир шахс фақат битта округдан депутатликка номзод этиб кўрсатилиши мумкин». «Депутатликка номзод танлаш тартиби сиёсий партиялар ва ҳокимият вакиллик органларининг ўзлари томонидан ҳал этилади» деган жумлалар сайловчида ҳақли шубҳа уйғотиши мумкин. Шу боис биз ушбу моддада «Депутатликка номзодлар муқобил тарзда ўтказилиб, кўп овоз олган номзод депутат ҳисобланади» деган жумла бўлишини истаймиз.

Хуллас, Самарқанд шаҳар ҳокимиятида иш қизғин. Бу ерда ташкил этилган штабда сайлов ҳақидаги Қонун лойиҳаси бўйича таклифлар ўрганилиб, умумлаштирилмоқда. Олий Кенгашга жўнатилмоқда. Энг муҳими, меҳнаткашлар муҳим ҳужжатга ўз муносабатларини билдирмоқдалар.

Фармон ТОШЕВ,
«Ўзбекистон овози» мухбири.
Шуҳрат ТЕМИРОВ,
шаҳар ҳокимлиги ходими.

Меҳнатобод район мева-сабзавот тайёрлаш ва таъминот корхонаси жамоаси қишга кўплаб маҳсулот тайёрлаб қўйди. Масалан, 1400 тонна ўрнига 1653 тонна сабзавот омборга жойланди. 200 лонна полиз маҳсулотлари тайёрланди. Жамоада мол айирбошлаш орқали бошқа давлатлар билан ҳамкорлик қилиш йўлга қўйилган. Масалан, 600 тонна маҳсулот республикамиздан ташқарига чиқарилди. Шу боис Россиядан 250 куб метр ёғоч маҳсулотлари келтирилди. Жами 1,5 минг куб метр ёғоч маҳсулотлари келтирилиб, аҳолига арзон нархда сотилади.

Суратларда: 1. Ишчилардан Алишер Раҳимов, Жумабой Сўфиев, Барот Шодиев ва Ўктам Бегалиев. 2. Эркин Эгамбердиев,. корхона раҳбари Абдуғани Илашев ва Абдусаттор Халилжонов.

Н. АЛМУРОДОВ олган суратлар.

• ҲОСИЛ—93

ҲОКИМИ ТАДБИРКОР, КОТИБИ СИЁСАТЧИ, ХАЛҚИ МЕҲНАТКАШ

ЎРТА ЧИРЧИҚДА БИР КУН

ПАХТА ЕТИШТИРИШ осон иш эмас. Гарчанд худонинг ўзи Ўзбекистон заминини, ноёб табиатини, сув ва ҳавосини пахта етиштиришга мослаб яратгандек бўлсада, «оқ олтин» тайёрлаш ғоят машаққатли. Инжиқ баҳорнинг, ўзгарувчан кузнинг, жазирама ёзнинг синовларига бардошли, матонатли кишиларгина пахтакор бўлаолади. Сув етишмаган ерда меҳр суви билан суғориш керак. Куёш ҳарорати етмаган ёзда қалб қўри билан тоблаш керак. «Оқ олтин» етиштириш учун ақлли, [illegible]умли, ранг-баранг машиналар, табиат шарт-шароитларига бардошли, ҳосилдор навлар керак.

Ҳали 30-йиллардаёқ ана шундай машиналарни яратишга киришган Ўзбекистон индустрияси эндиликда нафақат уни кашф этиш, балки бошқа давлатларга сотиш бахтига муяссардир. Бироқ техника-техника-да. Уни янги замон, янги авлод талабига монанд қилиб яратиш муаммоси ўткир бўлиб қолавераркан.

Жаҳон бозорига бардошли юқори сифатли тола, мўл ҳосил олиш асосий мақсадимиз. Аммо кузнинг инжиқлиги ҳосил баракасига ҳам, тола сифатига ҳам, терим суръатига ҳам жиддий таъсир кўрсатади. Ҳали намгарчиликда ҳам ишлайверадиган пахта териш машиналари яратилмаган. Шунинг учун яна минглаб ишчи қўлларига, ёрдамчи ва ҳашарчиларга муҳтожлигимиз «мавсум кун тартиби»дан тушмаган. Бундай тиғиз паллада ҳокимиятда-ю, хўжалик, ташкилот ва партия кенгашлари раҳбариятида тиним, дам олиш иккинчи даражали масала.

— Ғўза кун санайди, ҳосил ҳарорат талаб қилади, — деди ХДП Тошкент вилоят Кенгашининг биринчи котиби Ўктам Турғунов. — Май ойидаги дўл гуркираб ўсиб турган ниҳолларни яксон қилди. Кўп жойларни сув олди, қатқалоқ босди. Ўнлаб хўжаликларда чигит қайта экилди. Қишлоқ хўжалиги катта зарар кўрди. Ғўза ҳар йилгидан 18-20 кун кеч гулга кирди. 200-250 даража фойдали ҳароратни кам олди. Шундай қилиб вилоятда ўтган йилга нисбатан терим 10-15 кун кеч бошланди. Бироқ пахта усталаримиз ҳар бир дақиқани қадрига етиб, ҳосил етиштирдилар. Оқ пахтани дастлаб саралаб теришни, сўнг оммавий тартиб[illegible]а «мавсум»ни бошлаб юборишди.

Ўтган йилги сабоқлар бу йилга дарс бўлди. Шу учунми, ҳаммаюҳамма кунлик суръатга шитоб берди. Терим суръати ўтган йилгидан 10-15 фоизга илгарилаб кетди.

«БИРИНЧИ»НИ ЎРТА ЧИРЧИҚ районы пахтакорлари яхши танишади. Механизатордан тортиб бригадиргача, «обком секретари» деб қадрлашади. Ҳали кўп жойларда «туман кенгаши», ёки «вилоят кенгаши котиби» дейишга ўрганишмаган. Уларга «райком» ёки «обком секретари» деб мурожаат қилиш осонроқ. Хўжалик ва ҳокимият раҳбарлари эса «биринчи» деб ҳурматлашади. Бунинг боиси бор...

Тўғрида, кийин кезларда халқ демократик партияси аъзолари ва уларнинг жойлардаги раҳбарлари халқ хўжалигининг, айниқса мавсумнинг оғриқ нуқталарида ҳозир бўлишади. Ўзлари намуна бўлиб бошқаларни эргаштирадилар, руҳини кўтариб, илҳомлантирадилар. Барча ташкилий ишларда ҳокимиятга кўмакдош. Ҳар ҳолда баҳорги дўлдан кўрилган зиёндан кейин шу даражада ҳосил тўплаш мушкул эди. Энди етиштирилган ҳосилни нест-нобуд қилмай йиғиштириб олиш зарур.

— Пахта иқтисодий тангликни парчалаб, истиқболга олиб чиқадиган қудратга эга. Фақат уни тўғри тасарруф қила билиш керак, — деди Ўктам ака. — Жаҳондаги минглаб саноат корхоналари Ўзбекистон пахтасига эҳтиёжманд. Бир тонна пахта — 3 минг метр газлама ва 90 хил бошқа энг қимматли маҳсулот беради, шунингдек 170 килограмм ёғ, 500 килограмм кунжара ва шулха олинади. Бундай бойликни ерда қолдириш мумкинми?! Шу боис ишчи кучлари кам хўжаликларга гарчанд оғир бўлса-да, Чирчиқ, Янгиобод ва Олмалиқ шаҳри саноат корхоналари, ўқув юртлари талабалари, Паркент райони ишчи-хизматчиларидан иборат жами 15 минг кишилик ҳашарчи жалб этилди. Уларнинг ҳар бири ўртача 30-35 килограммдан пахта теришмоқда. Айниқса, Чирчиқ шаҳрининг ишчи-хизматчилари, ўқитувчи ва ўқувчилари алоҳида ҳиммат кўрсатишмоқда. Жами ҳашарчилар кучи билан ҳозиргача 9150 тонна пахта терилди. Район заршунослари уйган хирмон 33 минг 600 тоннадан ошди.

ПАХТА ТАЙЁРЛАШ суръати бўйича вилоят заршуносларига карвонбошилик қилаётган Ўрта Чирчиқликлар бундан 13 йил аввал «Тошкент технологияси»нинг ижодкори ва ташаббускори бўлиб майдонга чиққан эдилар. Район партия ташкилотлари, хўжаликлари, механизатор ва азамат пахтакорлари комплекс механизацияни жорий этиб, қўл меҳнатисиз мўл ва сифатли ҳосил етиштиришда донг таратишган эди. Прогрессив усулда пахта етиштириш нафақат вилоятда, балки бутун республикада, қолаверса қўшни қардош жумҳуриятларда ҳам катта қизиқиш уйғотган эди. У кунларнинг шуҳрати сўниб қолдими ёки бундай усул ўзини оқламадими? Бу саволга бир хил жавоб олиш мушкул, албатта.

— Унинг нимаси ёмон, — деди «Гулистон» жамоа хўжалиги бошқаруви раиси Қаюмбой Деҳқонов. — Фақат қунт керак. Янгиликни яратиш учун ташаббускорлик ва шижоат керак. Тўғри, ҳар бир янгиликнинг энг гуллаган ва сўнган пайти бўлади. Биласизми, ота-боболаримиз ҳам яшин уриб ёниб кетган дарахтдан қолган кул ичидан чўғ топиб, оловнинг давомийлигини таъминлаганлар. Демоқчиманки, ҳар қандай янгиликдан бир бебаҳо тажриба қолади. Ҳаёт тўхтаб турмайди. Сиёсат ўзгаради, талаб ўзгаради, кадрлар ўзгаради. Ишлаш тартиби ва дунёқараш ўзгаради. Минг йиллик тарихга эга деҳқончилик қонунлари эса ўзгармайди. Мўл-кўлчилик биринчи навбатда табиатга, об-ҳаво қулайлигига боғлиқ. Ҳали об-ҳавони бошқара оладиган қудрат қўлимизда йўқ. Минглаб гектарлардаги ғўзани дўлдан, «оқ олтин»ни эрта ёққан қордан, пахтакорни жазирама иссиқ, қаҳратон совуқдан ҳимоя қиладиган куч йўқ-ку! Пахтакорда эса ҳаммасини енгиб ўтадиган бардош, сабрқаноат, машққатли меҳнат ва ғалабадан сўнг бир энтикиб оладиган бахт бор, холос. Ана шу сўз билан изоҳлаш мушкул бўлган қудрат — мўл-кўлчиликнинг иккинчи манбаидир.

Хўжалик раҳбарияти бу қўли қадоқ меҳнат аҳлини, ижтимоий ҳимоялашга алоҳида эътибор қаратган. Уларни илҳомлантириб туриш, ўз меҳнатининг роҳатидан баҳраманд этиш йўлини топган. Колхозчиларнинг ҳар бирига энг арзон баҳода 50 килограммдан пиёз, 10 метрдан газлама, 15 килограммдан пахта ёғи, 100 килограммдан ун, 7-8 килограммдан қанд-шакар, 15 донадан кир совун, 100 килограммдан буғдой тарқатди. Бозор-ўчардан нари, умри далада ўтаётган деҳқонга бу катта кўмакдир. Деҳқонбой Каримов жамоа хўжалиги аъзоларининг қишги ғамини еб, янги йил байрамига ҳам ўзига яраша совға ҳозирлаб қўйибди.

— Вилоятимиз ва туманимизда пахта плани бажарилсин, тантана бошқача бўлади, — деди у. — Деҳқонларимизнинг ҳар бирига яна 50 килограммдан картошка, 50-60 килограммдан шоли берамиз. Янги йил учун 2 тонна чой, 10 тонна қанд, 10 тонна ёғ ва гўшт тарқатишни мўлжаллаб қўйганмиз... «Гулистон» жамоа хўжалиги заршунослари вилоятда учинчи бўлиб маррага етиб келдилар. Бугунгача уйилган хирмон 2741 тоннадан ошиб кетди. Бу режадагидан 311 тонна кўп демакдир.

Хўжаликда терим суръатини ошириш учун мусобақа ғолибларига мукофотлар ташкил этилганди. Биринчи ўринни олган илғор механизаторга ва кўпмингкилограммчи теримчига 50 минг сўмдан, иккинчи ўрин учун 30 минг, учинчи ўрин учун 20 минг сўмдан, пешқадам бригада ва шахсан бригада бошлиқлари учун 100 минг сўмдан пул мукофоти берилди. Мусобақа ҳар 5 кунда якунланиб борилмоқда. Хўжалик хирмонига Мирзабек Раҳимбоев, Тўйчи Эргашев сингари ғолиб бригадирларнинг моҳир заршунослари муносиб ҳисса қўшишди. Тўлқин Туёқбоев, Саидкарим Ҳасанов, Эгамқул Муҳамедов, Умрқул Бектошев, Ғанибой Имомқулов сингари механизаторларнинг ҳар бири 120-150 тоннадан пахта теришди. Т. Бектошева, У. Тўлабоева, Д. Бўрибоева сингари кўпминг килограммчилар ана шу мукофотларнинг биринчи совриндорлари бўлишди.

Жамоа хўжалиги иқтисодини кўтарадиган яна бир манба — бу колхознинг ўз пахта заводидир. Йилига 10 минг тонна пахтани қайта ишлаш қудратига эга бўлган бу завод ўтган йилнинг ўзида, бошқа пахта заводига сарфланадиган 25 миллион сўм пулни тежаб қолди. Бу эски баҳода. Шу йилги «оқ олтин»нинг 3 минг тоннасини қайта ишлашдан завод келтирадиган фойда тахминан 75 миллион сўмни ташкил этади. Миллиардер хўжаликнинг бошқа тармоқлари ҳақида гапирмасак ҳам бўлади.

«ТОШКЕНТ» ТЕХНОЛОГИЯСИНИНГ фақат пахтачиликда эмас, балки сабзавот, мева ва полиз маҳсулотлари етиштиришдаги ўзига хос сирини билган ўрта чирчиқликлар голландча технология билан картошка етиштиришда ҳам ном чиқаришди. А. Икромов номли жамоа хўжалигининг картошкакорлари ўтган йили ҳар гектаридан 25-30 тоннагача ҳосил кўтаришганди. Бу йил ҳам 249 гектар ердан 4 минг тонна ўрнига 5 минг тонна ҳосил олиш мўлжалланмоқда.

Туман меҳнаткашлари давлатга полиз, ғалла, маккажўхори дони, топшириш планларини вилоятда биринчи бўлиб адо этдилар. Каноп тайёрлаш режаси ҳам ортиғи билан уддаланди. Эл дастурхонига мўл ва сархил сабзавот ва полиз маҳсулотлари етказиб беришда А. Икромов номли, «Ҳақиқат», «Ўзбекистон», «Янги турмуш», «Гулистон» ва Северний Маяк хўжаликларининг азамат деҳқонлари алоҳида ўрнак кўрсатишди.

ЎРТА ЧИРЧИҚ САНОАТИ гуркираётган районлардан. Биргина «Ўзбекистон — Туркия» ҳамкорлигида ишлаётган «Тўйтепа» қўшма корхонаси октябрь ойигача салкам 130 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқарди. Бу ерда тайёрланган кўйлаклар жаҳон бозорига йўл олаётир. 105 та кичик корхонанинг 66 таси иқтисодий тангликни бартараф этиш йўлида хизмат қилмоқда. Бу корхоналарда зарур халқ истеъмоли маҳсулотлари ишлаб чиқилиб, туман ғазнасига барака киритмоқда. 1992 йилнинг ўзида ана шу корхоналарда 160 миллион сўмлик маҳсулот тайёрланди ва 17 миллион сўмлик соф фойда олинди. Уларда жами минг нафарлик ишчи ўрни мавжуддир. 700-750 кишини иш билан таъминлаган 35 ширкатдан 31 таси 190 миллион сўмлик маҳсулот ишлаб чиқариб, 35 миллион сўмлик соф даромад келтирмоқда. Истиқболни кадрлар яратади, дегани шудир-да.

ВИЛОЯТ ҲОКИМИЯТИДА кадрларни танлаш ўрнига қўйилаётгани жойлардаги ўзгаришлардан кўриниб турибди. Дарҳақиқат, уларни танлаш, жой-жойига қўйиш ва тарбиялаш масаласи қанчалик тўғри ва малакали ҳал этилса, партиявий кадрларнинг ташкилотчилик ҳамда сиёсий ишлари кўлами қанчалик кенгайтирилса халқ хўжалиги шунчалик яхшироқ самара беради.

Ҳозирги мураккаб бозор иқтисоди шароитига ўтиш сиёсатини амалга оширишда туман ҳокимияти давр билан ҳамнафас, ҳозирги юксак талабларга жавоб берадиган, янгиликни ҳис этиб, уни қўллаб-қувватлайдиган, ташкилотчилик қобилиятига эга бўлган ишчан ходимларни раҳбарлик вазифасига кўтаришга алоҳида эътибор қаратмоқдаки, бу истиқлолимиз истиқболида муҳим ўрин тутажаги шубҳасиз.

БИЗ БУ МАҚОЛАГА вилоятда биринчи бўлиб пахта планини бажарган Ким Пен Хва, А. Икромов номли, маррага яқинлашиб қолган Й. Охунбобоев номли, «Роваток», «Ҳақиқат» ва бошқа машҳур хўжаликларда амалга оширилаётган ўзига хос ажойиб ишлар таърифини сиғдира олмадик. Чунки, Ўрта Чирчиқ райони ҳокимияти, Халқ Демократик партияси район кенгаши ва азамат меҳнат аҳлининг яратувчилик фаолияти ҳали ўнлаб мақолаларга мавзу бўлади.

Саҳобиддин **СИРОЖИДДИНОВ**,
«Ўзбекистон овози»нинг махсус мухбири.
Тошкент вилояти.

ВИЛОЯТ **МУХБИРЛАРИ** ЁЗАДИЛАР

ЧЎЛҚУВАРЛАР ЗАФАРИ

Қўриқ Нишон тумани пахтакорлари маррага етиб келдилар. Давлатга 55 минг тоннадан кўпроқ юқори сифатли «оқ олтин» етказиб берилди.

Улкан хирмонга режадан ташқари 80 минг тоннагача пахта тайёрлашга эришган Усмон Юсупов номли, Чўли Бегимқулов номли, «Пахтаобод», «Чорғин», «Гулистон», «Туркманистон», «Ширинобод», «Навбаҳор» жамоа ширкат хўжаликлари жамоалари катта ҳисса қўшдилар. Нишонликлар ўз имкониятларини ҳисоблаб чиқиб, Қашқадарёнинг ярим миллионлик юксак хирмонига яна 10 минг тонна пахта билан ҳисса қўшишга қарор қилдилар.

«ШЎРТАН» ГАЗЧИЛАРГА ХИЗМАТ ҚИЛМОҚДА

● Ғузор туманидаги «Шўртан» давлат хўжалиги мамлакат газ саноати ходимларига мева, полиз, сабзавот ва чорвачилик маҳсулотлари етиштириб беришга ихтисослашган. Хўжалик ҳар йили газчиларга минглаб тонна озиқовқат маҳсулотлари етказиб бермоқда.

Жамоада соҳани ривожлантиришнинг истиқболли режалари ишлаб чиқилган. Янгидан ўзлаштирилиб деҳқончилик қилинаётган майдонлар қарийб 2 минг гектарга етди. Суғориладиган ва лалми майдонларда ғалла етиштирилаяпти. Мевали боғ-роғлар йил сайин кенгаймоқда. Мавжуд 210 гектар ердаги боғ-роғнинг 55 гектарини узумзор ташкил этади.

Хўжаликда гўштни қайта ишлаш цехи ишлаб турибди. Бир кеча-кундузда 1 тонна дудланган колбаса ишлаб чиқарилаётир.

Давлат хўжалиги марказий қўрғонида қурилаётган замонавий уйларга ҳавасингиз келади. Қисқа вақтда ҳар бири икки хонадонга мўлжалланган шинам 78 та уй-жой қуриб фойдаланишга топширилди. Яқинда посёлкада 140 ўринли болалар боғчаси, 624 ўринли мактаб бинолари ҳам қад ростлади.

«Шўртан» совхозида маҳсулот етиштиришни кўпайтириш ва шу соҳа меҳнаткашларининг турмуш шароитини яхшилаш учун муҳим тадбирлар амалга оширилмоқда. 10 минг бош чўчқа сақланадиган ферма, тозалаш иншооти, марказий иситиш қозонхонаси қуриляпти. Турар жой бинолари қурилиши ва уларни табиий газ билан таъминлаш ишлари қизғин давом этмоқда.

— Амалга ошириладиган ишларимиз кўп, — дейди давлат хўжалиги директори Бойсин Салимов, — ҳадемай, марказий қўрғонда автомат телефон станцияси, чойхона, магазин, ҳаммом, даволаш ва соғломлаштириш пункти қурилади. Хўжаликда етиштириладиган маҳсулотни қайта ишлайдиган яъни, 3 миллион шартли банка консерва ишлаб чиқарадиган цех, маданий-маиший ва чорва моллари учун бинолар барпо этилади.

Мусо **КАРОМОВ**,

55 МИНГ ТОННА УЧУН

Амударё тумани пахтакорлари давлатга 50 минг тоннадан кўпрок пахта топшириб, белгиланган режани ортиғи билан бажардилар. Ҳар гектар майдондан олинган ҳосил 24,2 центнердан тўғри келди.

Улкан хирмонга «Манғит» ширкат уюшмаси жамоаси, «Қиличбой» давлат хўжалиги, «Оқ олтин», «Қипчоқ», Тельман номли, Хоразм», «Дўстлик», «Ўзбекистон», Йўлдош Ўрозбоев номли жамоа хўжаликлари, айниқса, баракали ҳисса қўшдилар.

Мавсум мобайнида далаларда 300 тадан кўпроқ пахта териш машиналари ишлади. Умумий ҳосилнинг деярли ярми машиналар ёрдамида териб олинди.

Заршунослар яна давлатга 5 минг тонна пахта топшириб, ялпи хирмонни 55 минг тоннага етказиш учун курашмоқда.

Рейимбой **ЕШИМБЕТОВ**,

ВОДИЙДА БИРИНЧИ

Бўз ва Марҳамат тумани пахтакорлари вилоятда биринчи бўлиб ғалаба маррасини эгалладилар.

Бўзлик чўлқуварлар 9100 гектар ернинг ҳар гектаридан 27,5 центнердан ҳосил олишиб, 24,1 минг тонналик хирмон уйдилар.

Эришилган ютуққа «Озод», Навоий номли, «Гулистон» жамоа хўжаликлари, Манноп Жалолов номли кооператив ширкатлар уюшмаси меҳнаткашлари катта ҳисса қўшдилар. Ҳали ҳосил чўғи баланд. Пахтакорлар яна 6 минг тонна «оқ олтин» йиғиб топшириш моқчи. Марҳаматликлар давлатга 20 минг тонна пахта етказиб бердилар. Йўлдош Охунбобоев, Мадумар Тожибоев номли жамоа хўжаликлари ва «Истиқлол» ширкатлар уюшмаси меҳнаткашларининг катта хирмонда муносиб улушлари бор. Туман заршунослари яна 3 минг тонна пахта тайёрлаш учун меҳнат қилмоқдалар.

Шуҳрат **МУСАЕВ**.

НАВБАҲОР ШОЛИСИ

Кундалик истеъмол моллари — ёғ, гуруч, шакар тақчил бўлиб турган шу кунларда Навбаҳор тумани деҳқонлари тадбиркорлик билан иш тутишяпти. Озиқ-овқат экинлари етиштиришга тобора кўпроқ эътибор беришмоқда. Туман хўжаликларида нафақат пахта ёки дон экинлари балки кунжут, мош, ловия экиладиган майдонлар тобора кўпайиб бораётир.

Мана, етти йилдирки, хўжаликларда шолидан мўл ҳосил олиш тажрибаси тўла ўзлаштириб олинди. Шоличиликни ривожлантиришда Зарафшон дарёси соҳилларига туташ қўриқ ерлар жуда қўл келяпти. Ўтган йили янги ўзлаштирилган 120 гектар майдонга шоли экилган бўлса, жорий йилда бу кўрсаткич 210 гектарга етди.

Омилкорлик билан иш тутилгани, шунингдек, ёғингарчилик кўп бўлгани туфайли ҳосил кўзланганидан зиёд бўлди. Айни пайтда шолизорларда ўрим-йиғим ниҳоясига етай, деб қолди. Ҳосилдорлик гектар бошига 30—32 центнерни ташкил этяпти. Айниқса, «Янгиқўрғон», «Зарафшон», Навоий номли, Охунбобоев номли жамоа хўжаликларида шолидан бундан ҳам юқори ҳосил олинди.

Шу кеча-кундузда янчилиб, тозаланган гуруч хўжаликлар меҳнаткашларига арзон нархда сотилмоқда.

Музаффар **ШАРОПОВ**,

ИШ ЖОЙЛАРИ КЕНГАЙМОҚДА

● Жиззах шаҳридаги «Сўғдиёна» фирмасига қарашли «Атлас» бирлашмаси қошида бунёд этилган янги корхона ўз маҳсулотининг дастлабки туркуми — 5 минг жуфт пайпоқни сотувга чиқарди.

Фабрика тўла қувват билан ишга тушгач, йилига 600 минг жуфт аёллар пайпоғи, 685 тонна газмол ва 160 минг дона болалар трикотаж буюмлари ишлаб чиқаради.

«Дилноз» номли бу корхонада ҳозир 30 нафар ишчи меҳнат қилаётир. Украинанинг Черновци шаҳридан келган мутахассислар ўрнатаётган ускуналар ишга туширилиши билан ишчилар сони 150 нафарга етади.

ДОН ЭКИЛМОҚДА

Ғаллаорол тумани деҳқонлари азалдан ғаллачиликда ўзига хос тажриба тўплашган. Улар маҳоратларини ишга солиб эл-юрт маъмурчилигига ҳисса қўшиб келишаётир. Бу йил ҳам миришкорлар лалми майдонларининг ҳар гектаридан 9,5 центнердан ҳосил олиб, салкам 53 минг тонналик хирмон яратдилар.

Шунинг 30 минг 733 тоннаси давлатга сотилди ва 2 миллиард сўм миқдорида даромад олинди. Туман бўйича 8772 тонна сара уруғ жамғариб қўйилди.

— Келгуси йилдаги режаларимиз янада катта, — дейди туман ҳокимининг биринчи муовини Усмон Тожиев. — Республика Вазирлар Маҳкамасининг қарорига амалий иш билан жавоб бериш мақсадида ғаллазорларни янада кенгайтириш тадбирларини белгилаб олдик. Туман бўйича бошоқли экинлар экиладиган майдон 58300 гектарга етказилади. Шундан суғориладиган майдонлар 2610 гектарни ташкил этади. Ялпи хирмонимизнинг салмоғи эса камида 61 тоннага етади.

Ғаллаоролликлар яқин йиллар ичида суғориладиган майдонлар ҳисобига ялпи хирмонни 100 минг тоннага етказишни мўлжаллашмоқда. Шу мақсадда «Зарбулоқ» ширкат хўжалигида «Узунбулоқ» сув ҳавзаси қурилиши бошланди. Бу келгусида 800 гектар майдонни суғориш имконини беради. Сел ва булоқ сувларидан самарали фойдаланиш учун «Кўкбулоқ» ширкат хўжалиги ҳудудида «Сафарсой» сув ҳавзасини қуриш ҳам мўлжалланмоқда. Натижада суғориладиган майдонлар яна минг гектарга кўпаяди.

Айни кунларда кузги экиш ишлари қизғин олиб борилаётир.

Бахтиёр **РИЗАЕВ**,

ФОЙДА—10 МИЛЛИАРД

Республикамиз Президенти И. А. Каримовнинг Қорақалпоғистон Республикаси шоликорларининг шоли тайёрлаш режасини бажарганликлари ҳақидаги [illegible]брик мактуби шоликорларни янада меҳнат зафарларига чорлаб юборди. Улар ҳосилнинг бир бошоғини ҳам нест-нобуд қилмасдан териб олиш учун ҳаракат қилмоқдалар.

Куни кеча 230 минг тонна шоли тайёрланиб, мажбурият ҳам бажарилди. Шоли ўриш-янчиш ишлари жуда қисқа муддатларда ўтказилгани, ёнилғи-мойлаш материалларидан, эҳтиёт қисмлардан тежамкорлик билан фойдаланилгани, айниқса, шоли юқори навларга топширилгани сабабли иқтисодий самарадорлик ошди. Натижада республика меҳнаткашлари фақат шолидан 10 миллиард сўм фойда оладиган бўлди.

«Ўзбекистон овози» мухбири.

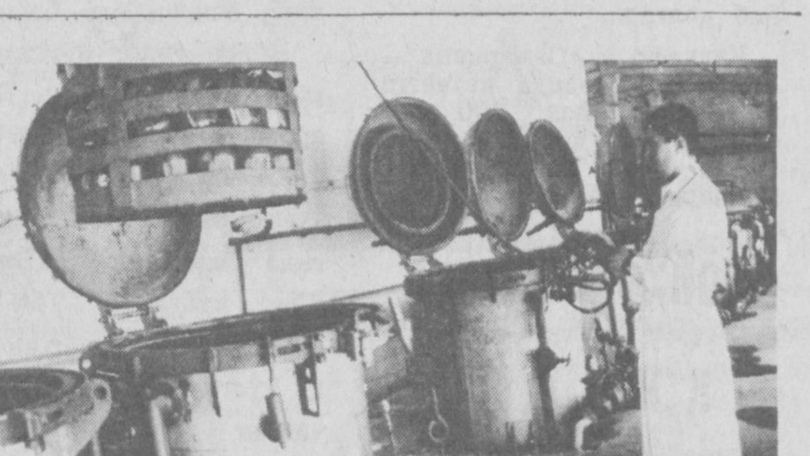

Иштихон районидаги консерва тайёрлаш корхонаси бу йил 6 миллион шартли банка маҳсулот тайёрлашни мўлжаллаган. Цехларда 20 турдаги маҳсулот чиқарилаётир.
СУРАТДА: цехда иш қизғин.

Тоҳир НОРҚУЛОВ олган сурат.

Янгиликлар Воқеалар Хабарлар

„БИЗ КИМ, МУЛКИ ТУРОН..."

«САНО» ҚЎШМА КОРХОНАСИ

● ДУШАНБЕ. Тожикистонда пайдо бўлган янги корхона «Сано» деб аталади.

Тожик—Америка қўшма корхонаси тикув буюмларини ишлаб чиқаришга ихтисослашмоқда. Бундан ташқари, Тожикистон ва Америка ўртасида савдо муносабатларини йўлга қўйиш мақсадида шартнома ҳам имзоланган.

ХАЛҚАРО БАНК

● АЛМАТИ. Қозоғистон Республикаси Бош вазири С. Терешченко ва Манхэттен банки бошқаруви раиси халқаро инвестицион банк ҳамкорлиги тўғрисидаги шартномани имзоладилар.

Бу шартномада Қозоғистон интернационал банки ташкил этилиши кўзда тутилади. Томонлар 1 январда янги тизимни рўйхатдан ва 1,5 миллиарддан доллар ўтказиш юзасидан келишиб олдилар.

СОЛИҚ ТЎҒРИСИДА МЎЛЖАЛ

● АЛМАТИ. АҚШ хазиначилик эксперт гуруҳи Қозоғистон учун солиқ кодекси лойиҳасини ишлаб чиқмоқда.

Мустақил мутахассисларнинг фикрига кўра, хазинага тушумларнинг келадиган миқдорини ошириш ва солиқ олишда адолатни ўрнатишдан иборат.. Лойиҳа айни пайтда ҳокимиятнинг маҳаллий идоралари ўзларининг солиқларини жорий этишларини ман этишни кўзда тутади.

ЕҚУТИСТОН МАНФААТДОР

● АЛМАТИ. Қозоғистон билан савдо-иқтисодий соҳаларда ҳамкорлик қилаётган хорижий давлатлар сони кўпайиб бормоқда.

Еқутистон ана шундай ўлкалардан бири. Олис шимолдаги ўлканинг ҳукумати Алматида имзолаган шартнома 5 йил мобайнида тенг ҳуқуқли ҳамкорлик қилишни кўзда тутади.

САПАРМУРОД ТУРКМАНБОШИ НОМЛИ ШАҲАР

● АШГАБАТ. Туркманистонда яна бир шаҳар номи ўзгартирилди.

Красноводск шаҳри эндиликда Сапармурод Туркманбоши номи билан аталадиган бўлди.

ҚИММАТГА ТУШГАН САФАР

● БИШКЕК. «Вояж» саёҳатчилар фирмаси республика соғлиқни сақлаш вазирлигига катта миқдорда товон тўлайдиган бўлди.

Фирмага 25 минг сом миқдорида жарима солинди. Бу бир миллион рубль, демакдир. Жарима пуллари юқумли касалликларга қарши эмлаш тадбирларига сарфланади. Ҳамма гап шундаки, фирма саёҳатчиларнинг катта гуруҳини Ҳиндистонга олиб бориб келишда медицина қонун-қоидаларига хилоф равишда иш тутган. Худди ана шу фирма юқумли касалликлар тарқалишига сабабчи бўлган.

Ҳозирда республикада танг вазият тугаб бормоқда. Лекин эртанги кун учун ҳам профилактик тадбирлар аҳамиятлидир. Соғлиқни сақлаш вазирлигида таъкидлашларича, бундай саёқ тижоратчиларни жазолаш ўринлидир.

ИШЛАБ ЧИҚАРИШ СУСАЙМОҚДА

● ДУШАНБЕ. Ленинобод вилоятида ижтимоий-иқтисодий ва сиёсий вазият мушкуллашиб бормоқда.

Вилоят халқ депутатларининг бўлиб ўтган 14-навбатдан ташқари сессиясида ана шундай мазмунда фикр билдирилди. Ўтган 8 ой мобайнида ишлаб чиқариш ҳажми 30 фоиз камайиб кетди. Саноат корхоналарининг ярмидан кўпроғи ўтган йил даражасига кўтарилгани йўқ. Одамларга меҳнат ҳақи, пенсия, ва нафақалар тўлашга пул етмаяпти. Уларга тўловлар бўйича қарз 5 миллиард сўмни ташкил этади.

РОССИЯ МАДАДКОР БЎЛАДИ

● АШГАБАТ. Туркманистон ва Россия Федерацияси ҳукуматлари ўртасида ўзаро ёрдам мажбурияти ва миллий валюта жорий этилиши муносабати билан ўзаро қўллаб-қувватлаш ҳақида шартнома имзоланди.

Ҳар иккала давлат ҳудудида ишлаб турган қонун-қоидаларга биноан иккала мамлакатнинг ҳуқуқий ва жисмоний шахслари ўртасидаги нақдсиз ҳисоб-китоблар уларнинг хоҳишларига кўра рублларда, манатларда, хорижий пулларда ҳисоб-китоб қилиниши мумкин. Туркманистон манати муомалага чиқарилиши муносабати билан банклараро ҳисоб-китоблар тартиби тўғрисидаги шартнома ҳам имзоланди.

МЕНЕЖЕРЛАР ВА ТИЖОРАТЧИЛАР МАКТАБИ

● БИШКЕК. Бирлашган Миллатлар Ташкилотининг тараққиёт дастури бўйича халқаро ташкилоти қарор қабул қилди.

Шунга биноан Бишкек шаҳридаги халқаро менежерлар ва тижоратчилар мактабига 3,5 миллион доллар ажратилди.

(Марказий Осиё давлатлари ахборот агентликлари ва рўзномаларидан олинди).

Янгиликлар Воқеалар Хабарлар

Биз билган ва билмаган тарих

ТУРКИСТОН — ИЛК МАДАНИЯТ БЕШИГИ

Тоҳир ҚАҲҲОР

Далварзинтепада археологик қазилма ишлари олиб бораётган япон олимлари яқинда бир жаҳоншумул хулосани матбуотда эълон қилдилар. Будда динининг илк келиб чиққан жойи бугунги Ўзбекистондаги Далварзинтепада экан.

Бу кашфиёт Ўзбекистон учун жаҳон маданияти поғонасининг юксакликларига кўтарилиб фахрланиш ҳуқуқини беради. Зотан, чет дунёда будда дини эски турклар (ота-боболаримиз бўлган эски турклар будда, зардуштийлик, насронийлик динига айри-айри жуғрофий бўлакларда яшаб, топинганлар) учун энг кенг тарқалган ва энг мақбул динлардан бири экани тарихда таъкидланган (Зиё Кўкалп асарларига қаранг — Т. Қ.). Биз ўқиган китобларда будда Ҳиндистонда тарқалган, маркази у ер, деб келинди. («Ўзбек совет энциклопедияси»га қаранг). Макка шаҳри нафақат араб дунёсида, балки бутун мусулмон оламида муқаддас шаҳардир, жамики мусулмонлар Маккани севишади, зиёратга боришади. Насронийлар ҳам Исо Пайғамбар билан боғлиқ ерларни қутлуғ ҳисоблайдилар, масалан, унинг онаси Биби Марям мозорини насронийлар ҳам, мусулмонлар ҳам зиёрат этишади. Мозор бугунги Туркиянинг эски Салжуқ ёнидаги Булбултоғда. Бу зиёратгоҳ ҳам маданий, ҳам дўстлик алоқалари учун хизмат қилмоқда. Демак, бугунда будда дини кенг тарқалган қўшниларимиз — Ҳиндистон, Хитой, Япония учун будда маданиятининг илк бешиги бўлган Туркистон ерлари ҳам муқаддас бир зиёратгоҳга, элларимиз хайрли маданий алоқалар боғлайдиган бир азиз маконга айланажак.

Бу деганимиз, биз тарихда буддачи эдик, энди яна буддага топинишимиз керак ёки биз ҳам буддачиликка қараб кетамиз, дегани эмас. Бундай шубҳага фақат кам эътиқодлилар ва жоҳиллар боруви мумкин. Зотан, биз, алҳамдулиллоҳ, мусулмонмиз, турк-ўзбекмиз; мусулмончилик бизга дунёларни яратган ва муҳофазасида тутиб турган, оламларнинг ягона эгаси бир буюк Тангрини теран танитган диндирки, бу динимиздан ҳеч ким, ҳеч бир мафкура энди чалғита олмас.

Аммо «Туркистон — илк маданият бешиги» дея ёзарканман, юқоридаги далилларни мутлақо назарда тутганим йўқ эди. Зотан, бу янгилик ҳали дунёга тарқалиб, сингиб улгурган эмас. Мен назарда тутган далиллар бошқадир, уларни муҳтарам ўқувчига билдирмоқ учун Истамбулда туркчада чиққан «Туркистон» журналига мурожаат этамиз. Соҳиби ва масъул мудири Зиёвуддин Бобоқурбон, бош муҳаррири Муҳаммад Амин Буғро саналган бу журналнинг 1953 йилги 5-сонида доктор Саффет Энгиннинг «Туркистон — она Туркэли» мақоласи бор. Олим ўз мақоласини «Энг эски маданиятларни яратган қавмлар Туркистондан — тарихлардан аввалги чоғларнинг у сирли маконидан чиққан» деган фикр билан бошлайди. Фикрини дунё олимларининг қарашлари, илмий қиёслар билан исботлайди.

Юз йиллаб мустамлакачилик мафкураси таъсирида қолганимизни, биз ўқиган китобларда она-Ватанимиз Туркистон ҳақидаги асл билгилар йўқлигини, зотан, 1924 йилда Туркистон парчалангач, бу ном Турк ва Туркистон атамалари расман таъқиқланганини, доим ёлғон бўҳтонли маълумотлар берилганини назарда тутиб, ўқувчиларни қуйида турк олимининг ушбу мақоласи мазмуни билан таништирамиз.

Бугунда эски маданият ўчоқлари (Миср, Ҳиндистон ва бошқалар) ҳақида сўзланаркан, бу ерларда яратилган маданиятлар кўчиб ё забт этиб келган Туркистон билан боғлиқлигини кам ёзганлар. Чунки Овруподаги қавмчилик тушунчасидаги олимлар маданият асосини Осиёдан борганини билса-да инкор этиб, уни Овруподан топмоқни истайдилар. Оврупо одами, Шимол одами, Ҳиндоориёний, Ҳиндо-овруполи дейилган одамларни етиштирган илк ерни тополмай-тополмай, ниҳоят, Помир шимолидаги Ўкуз дарёси бўйларидан, яна бугундаги Оврупо Русиясининг ўртасидаги Днепр дарёси қирғоқларидан у «илк одам» изларини ахтариб, у ерларга бу тарихни боғламоққа уриндилар. Яна бир олмон олими ҳам Помирни Овруподан излай-излай Олмония шимолидаги Таунс тоғидан ўзича илк одам ва маданият бешигини топмоқ истади. Аммо баландлиги 880 метр бўлган Таунус Помир тоғи олдида бир ўйинчоқ эканини унутган эди. Оврупонинг, Таунснинг илк макон экани ҳақидаги хаёлий гаплари Виктор-Ҳеҳн, Ужфалуз ва бошқа олимларнинг зарбасига дош беролмай парчаланиб кетди.

Карл Пенка деган олим ҳам осиёликлар учун Искандинавиянинг тиниқ сувли дарёлари бўйидан энг эски маконни ҳозирлади, аммо унинг бу хаёлий, илмий асоссиз гаплари ҳам ўша веналик олим Ужфалуз бошқарган бир йиғинда олимларнинг ҳужумига дош беролмади.

1850 йилдан бери баҳсларга сабаб бўлган юмалоқбошли, буғдойрангли одамларни (Туркистон туркларини) алпликларга — овруполикларга чиқариш учун ҳаракат қилинди.

Аммо у одамларнинг насллари бугунда Туркистонда яшамоқда. Туркистонда эски маданиятлар бўлган-бўлмагани хусусидаги кўп тортишувлар ва тарафчиликларга археолог-тарихчи олим Рафаэл Пумпэллий сўнгги нуқтани қўйди. Дунёдаги бошқа олимлардан Гурн Вадэл, Вўн Ла Гўг, Березовский, Олденбург, Козлов Пелиўт, Сир Аурел Стейин, Свен Ҳедин, Хунтинготўн кабилар ҳам — Р. Пумпэллий билан асосан фикрдошдир. 1927 йилдан 1953 йилларгача америкалик олимларнинг бир гуруҳи бугунги Мўғулистон ерларида археологик қазишмалар, тадқиқот олиб боришди. Пумпэллий ва дўстларининг Ҳазар шарқидаги Марв кенти ёнида, Анў маданияти изларини қазиб, илмий натижаларни эълон қилишлари жуда муҳим воқеа бўлди. Пумпэллийнинг Нью-Йорк шаҳрида босилган икки жилдли китобидан Туркистоннинг Анў маданияти ҳақидаги йил кўрсаткични келтирамиз. Жанубий Қўрғондаги темир даври милоддан олдинги 500 йил; шу Қўрғондаги мис даври милоддан олдинги 2200 йил; бу ердаги мис даврининг бошланиши милоддан олдинги 5200 йилга мансубдир;

Шимолий Қўрғондаги мис даври бошланиши эрадан аввалги, 6000-йиллар, Шимолий Қўрғонда уй ҳайвонлари сақлаш даври милоддан олдинги 8000-йиллар; Шимолий Қўрғоннинг қурилиши милоддан олдинги 9000-йилларга тўғри келади.

Шу китобдаги тарихий-илмий натижалар ҳам муҳим. Уларда кўрсатилишича, Туркистон ерларида арпа, буғдой етиштириш милоддан олдинги 8000-йилларга оиддир. Қўй, тўнғиз, от каби ҳайвонларни уйда боқиш даври ҳам шу йилларга тўғри келади. Бу даврда тўқимачилик ҳам қилинган. Туркистондан Ғарбга кўчиш ва юришлар туфайли бу маданият белгилари Ғарбга олиб борилган. Овруподаги тош даври маҳсуллари ана шу кўчириб олиб борилган маданият натижаларидир.

Эндиликда Миср маданияти дейилаётган маданиятни ҳам аслида Мисрни босиб олган Шумэрлар яратган, Шумэрлар асли Туркистоннинг юксак тоғларидандир. Улар Миср маданиятидан 2000 йил аввал бу маданиятни Туркистонда яратишган эди.

Туркистонда 10.000 (ўн минг) йил аввалги тарихларда шаклланган бир қишлоқ ҳаёти бўлгани маълум. Хотинлар ип йигирганлар, кумош (газлама) ва кийимлик тўқиганлар, тиккан кийимларига рангли иплар билан расмлар чизиб-тикканлар, ёқа-енгларига белгили халқачалар тўқиганлар. Бу ҳозиргача сақланган қазишлардан маълум. Хотинлар яна қўл тегирмонларда буғдой, арпа, жавдар, маккажўхори донини туйганлар, ун қилганлар; шолининг гуручини ажратиб олганлар, экмак (нон сўзининг эски туркчаси) пиришганлар. Эркаклар эса, далаларда ер ҳайдаган, экин эккан, чўлда ҳайвон сурувига қараган. Ўтда тоблаб, ўткирланган ўқларни отиб, тоғларда ов қилган Одамўғлининг ҳаётига оид бу кўриниш илк марта Туркистонда содир бўлган. Одамўғлининг уй ҳайвонлари тутиши хусусан, қўй боқиши, от боқиши, от миниши Турк элида шаклланган.

Милоддан олдинги олти мингинчи йилда Анў маданиятни бу ердан Ҳиндга кўчирганлар, у ўлкага олиб боргани ҳақида инглиз олимлари ёздилар. Инглиз Жўҳн Маршалл Ҳиндистон ғарбидаги Моҳенжўдару ва Ҳараппа деган ерда олиб борган қазишлардан сўнг шу фикрга келди. Шунингдек, ўша милоддан олдинги 6 мингинчи йилларда Туркистонда Месопотамияга, Мисрга ва Ўртаафрикага туркларнинг кўчиши бўлгани тарихда битилган. Худди шу кўчиш Чин ва Ҳинд тарафга ҳам йўналтирилган. Шу кўчишларда бошқа маданият белгилари қаторида маданийлаштирилган ҳайвонлар ҳам бориб қолган. Чин йилликларида ёзилишича, бундай ҳайвонлар Чинга турклар тарафидан милоддан олдинги 4 мингинчи йилларда олиб борилган.

Мисрда, Ҳиндда сигир, ҳўкизу-буқа муқаддас саналган. Бу ҳайвонлар билан боғлиқ диний тушунчалар бу ҳайвонлар олиб келинган юртда чиққан, деган хулосага етаклайдики, бу асоссиз эмас, албатта. Марв ёнидаги Анў маданияти маҳсулларига мансуб нарсалар, далиллар ичида пиширилган тупроқдан, securesополдан ясалган буқа ҳайкали бор, у милоддан олдинги 3000-йилга оид ҳайкал юқоридаги хулосани маълум даражада асослайди.

Сумэр (шумэр), Эти, Зардушт диний тушунчаларига кўра ҳам ҳўкизнинг муқаддас экани эски Туркистон ўлкасидаги маданиятнинг энг қўҳналигини англатади.

Шундай қилиб, Пумпэллийнинг бу хулосалари, илмий асослари ва турклик шон-шарафини юксалтириши билан қадрлидир. Бу олим каби Туркистон тарихига буюк хизмат қилганлардан яна бири инглиз Сир Аурел Стейиндир. Бу олимнинг китобида Такламакон чўлларида йўнматош (палеолит) даврида мазкур қумликларда турклар яшагани, ҳаёт қайнагани, бу яшаш макони Торим дарёси билан туташиб кетгани ҳақида сўз боради. Қисқаси, бу олимларнинг асарларидан чиқадиган хулосани шундай англатмоқ мумкин:

Шимолий Чинда янгидан аниқланган эски маданиятнинг ўчоғи Туркистондир. Шимолий Ҳинд ерларида топилган кўҳна маданиятнинг ватани Туркистон, Месопотамия, Миср ва Анадўлида кашф этилган эски маданиятнинг келиб чиққан ери ҳам Туркистонда.

Аммо кейинги юз йилликларда Туркистонда маданият йўқлиги ҳақидаги бўҳтонни мустамлакачи мафкура вакиллари кўп тарқатдилар. Дунёга ёйилган барча маданият йўллари туташадиган Туркистон тупроқлари, ундаги очилган ва ҳали очилмаган қат-қат маданий қатламлар бундай ўткинчи, бўш ҳужумларга шубҳасиз бардош бера олади.

Шундай қилиб, юқорида сўз юритганимиз маданиятларнинг бешиги эски Туркистондир. Бу ўлкага бошқа бирор чет қавмнинг кўчиб келиб, маданият яратгани хусусида тарихий ва археологик манба ҳозиргача топилмади. Туркистондан ва дунё турклари яшаётган ўлкалардан топилган ва янгидан кашф этилаётган манбалар у эски тарихлар, у эски маданиятлар яратувчи бизнинг бобо Туркистон экани, бизнинг боболаримиз эски турклар эканини исботламоқда.

Халқимизда қаеринг оғриса, жонинг ўша ерда, дейишади. Зеро, инсон учун ҳамма аъзо ҳам биру, бироқ кўзнинг иши қийинроқ. Киши кўзи касалланса ёки кўрмай қолса дарди дунёси қоронғу бўлади, қолади.

Ўрта Осиё темир йўли Марказий клиник шифохонасининг кўз касалликлари бўлими мудираси Армида Арустамованинг бу даргоҳда ишлаётганига қарийб ўттиз йил бўлди. Бу давр ичида медицина фанлари номзоди, олий тоифали шифокор жуда кўп беморлар дардига малҳам бўла олди. Фотомухбиримиз Владимир Молгачев олган мазкур суратда моҳир шифокор А. Арустамова ҳамкасблари билан суҳбатлашмоқда.

Янги китоблар

«Саҳиҳи Термизий» чоп этилди

Ислом маданиятининг шаклланишига, оламшумул тараққиётга эришувига ота-боболаримиз катта ҳисса қўшган. Дунёнинг қадимий маданият бешиги бўлган ватанимиз — Туркистон тупроқларида жуда кўп олимлар, мутафаккирлар, атоқли муҳаддислар етишгани бизни фахрлантиради. Қуръони Каримдан кейинги асосий диний манбалар ҳисобланувчи ҳадис китобларини таълиф қилган ватандошларимиз Бухорий, Термизий, Нисоий, Марвазий, Башшор каби ҳадисчи олимлар асарларини ўрганиш, ҳадисларга амал қилиш камолотга эришиш шартларидандир.

Абу Исо Термизийнинг «Саҳиҳи Термизий» асари бугун ислом оламида маълум ва машҳур. Маълумки, ҳадислар ҳазрат Муҳаммад пайғамбаримиз (саллоллоҳу алайҳи вассаллам)нинг муборак сўзлари бўлиб, уларни йиғиш Расуллуллоҳ вафотидан бироз кейин бошланган. Имом Молик ибн Анас Молик ал-Асбаҳий (712 — 795 мелодий), имом Муҳаммад ибн Идрис аш-Шофиий (765—818), Имом Аҳмад ибн Ҳанбал (вафоти 855 мелодий), асли турк бўлган марвлик Абдулла ибн Муборак ал-Марвазий (вафоти 796 мелодий) ҳадисларни йиғиб, китоб ҳолига келтирган илк муҳаддислардан ҳисобланади. Иккинчи ҳижрий асрга келиб, асоссиз равишда ҳар хил муносабат билан ҳадис тўқиб, уни пайғамбар айтдилар, деб даъво қилувчилар кўпайгани боис, ҳадисларнинг аслини аниқлаш зарурати туғилди. Бу борада улуғ аллома имом Бухорийнинг хизматлари беқиёсдир. У кишининг «Жомеъ ас-саҳиҳ» китоблари ислом оламида аҳамияти жиҳатидан Қуръони Каримдан кейин турадиган биринчи китоб сифатида эътироф этилди.

Имом Термизий устоз анъанасини давом эттириб, узоқ илмий изланишлар туфайли ҳадис илмини янада юқорироқ босқичга кўтаришга эришди. Имом Термизий ҳазратлари китобда баъзи ҳадисларни «бу ҳадис ҳасан саҳиҳдур» калимаси билан тамомлайди. Бу эса мазкур ҳадиснинг чинлигига ҳеч қандай шубҳа йўқлигини билдирар эди. «Термизийнинг китоби, менинг учун имом Бухорий ва имом Муслим китобларидан фойдалироқдир, — деб ёзади имом Абу Исмоил Абдулло ибн Муҳаммад Ансорий, — чунки уларнинг китобларини чуқур илмли одамларгина тушунади. Абу Исонинг китобларидан эса ҳар бир киши фойдалана олади». Шу тариқа имом Термизий ҳазратлари ислом оламининг буюк уламоси, пешвоси даражасига эришади.

Мустақиллик шарофати туфайли эндиликда бу асарлар муҳаддисларнинг ўз она тилида «гапирмоқда». Кўпгина арабшунос уламоларимиз, мутаржимларимиз ислом маънавий меросини халқимизга етказиш учун ғайрат қилмоқдалар. Улар орасида устоз шайх Абдуғани Абдуллоҳ жанобларининг айниқса, жонбозлик кўрсатаётганини таъкидламоқ даркор. У киши бебаҳо маънавий-маданий меросимизнинг кўпгина дурдоналарини таржима эттириб, нашр қилдиришга бош-қош бўлиб турибдилар. Баъзи асарларни чоп эттириш учун ҳомийлар излаб топаяптилар. Айни чоғда таржимонлик фаолияти билан шуғулланишга имкон топмоқдалар. Имом Абу Исо Термизий ҳазратларининг «Саҳиҳи Термизий» китобини ҳам у киши арабчадан таржима этдилар. Китобга изоҳлар ҳам илова этилгани унинг илмий қимматини янада оширган. Ушбу китобнинг нашр этилиши республикамизнинг маданий ҳаётида муҳим воқеадир. Имом Ансорий ҳазратлари «бу китоб қайси уйда бўлса, ўша уйга муҳтожлик ва қашшоқлик кирмайди», деб таъкидлаганлари бежиз эмас. Ундаги ҳадисларни ўқиб, уларга амал қилганларни Оллоҳ эзгу ниятларига етказсин.

Бобохон ШАРИФ,
Ғафур Ғулом номидаги Адабиёт ва санъат нашриёти директори.

Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги матбуот маркази хабар қилади

«САХИЙ» ҲОМИЙЛАР

Ички ишлар ходимлари Андижонда тезкор-тадбир ўтказишаётган эди. Вилоят марказий банки иқтисодчиси И. Кузнецова Қирғизистон Республикаси фуқароси Д. Яндавурованинг 11 миллион 243 минг сўм (1961-92 йилларда чиққан) пулларини сира алмаштириб бермоқчи эмасди. Бироқ ҳар юз сўмдан 40 сўми чўнтакка қолишини эшитгач, ҳаёли қочди. Пул қурсин, экан. Бировга алмаштириб берадиганидан ҳам кўра ўзига қоладиганини ўйлаб ишга киришиб кетди.

Энди эса ушбу сахий ҳомийлар устидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

«КЎНГИЛ ҚУРСИН»

Д. Маллаев бир йўла икки ишни уддалайдиган киши. Чунки, у Қашқадарё вилояти Нишон туманидаги наслчилик заводида ҳам таъминотчи, ҳам ҳайдовчи. Заводга ул-бул керак бўлса, ўзи топиб, ўзи олиб келади.

У ер-бу ердан топганини, «ҳа», деб, заводга ташийвериш, фақат завод учун елиб-югуравериш жонига тегди шекилли, бир сафар ўз фойдаси учун ҳам ишлашни кўнгли тусаб қолди.

Битта, «лева» қилсам... Ие, бир йил ишлаб топганимдан ҳам кўп даромад қилар эканман-ей, — деганча хаёлан оғзи қулоғида эди. Шайтон васвасасига учиб, ўйлаганини амалда қилишга жазм этди. Бироқ, «чапга юриш»нинг ҳидини чиқармаслик учун «клиент»ни «зўри»дан топиш лозим эди. Бу масала унча қийинчилик туғдирмади. Ўзига ўхшаган ҳайдовчи А. Холмирзаев касби, тили ва ҳатто дили ҳам бир чиқиб қолди.

Шу боис, Д. Маллаев заводга олиб кетаётган салкам тўрт тонна бензинни унга 621.641 сўмга ҳадя қилган ҳам эдики, бензин тугул «лева» юришнинг ҳам мисси чиқди.

Қолган гапларни эса терговчилар аниқлашмоқда.

«НОДИР» САФАР

М. Еникеев топилмайдиган йигит. Шунданми, ўзи ҳам тақчил, ноёб молларни жуда хуш кўради. Юрганда ҳам турганда ҳам нодир мол кўтариб ёки қидириб юради.

Дарвоқе у сотувчи бўлиб ишлайдиган фирманинг ҳам «Нодир» деб аталишига сира ажабланманг. Ахир, бу ҳам унинг таклифи билан аталган бўлса ажаб эмас.

Қисқаси, Навоий шаҳрида яшовчи бу йигит Москов тарафга сафарга отланди. Мўмай пул топишнинг топилмайдиган йўлларини ҳам биладиган бу йигит учта аёллар қоракўл палтоси ҳам олиб кетди. Аммо, унинг бундай «нодир» юришини ички ишлар ходимлари пайқаб қолгач...

Қисқаси, у «Самарқанд — Москва» поездида кетаётганида 2 миллион 200 минг сўмлик учта қоракўл палтоси ва бир қанча саноат моллари билан қўлга тушди.

ЧОЙХОНАЧИНИНГ ҚИЛИҒИ

Чойхоначи Қ. Эргашев пул топишнинг, тўғрироғи бензин топишнинг антиқа йўлини топди. У бунинг учун бирор-бир бензин шохобчасига бориб, бензин сотувчини алдамайди. Ёки, йўлда кетаётган машинани тўхтатиб, ҳайдовчига «бензин беринг ака»-деб ялиниб ҳам ўтирмайди. У ўзининг анчадан буён ўйлаб юрган режаси, самовардан фақат чой оқмасдан, бензин ҳам оқса қанийди, деган хаёлий орзусига эришди, холос. Унинг иккинчи самоваридан чой эмас, ростакамига бензин оқадиган бўлди. Қишлоқ ҳудудидан ўтадиган нефтни қайта ишлаш заводи қувури унга иккинчи самовар бўлди. Чунки, у бу қувурни тешиб, бензин ола бошлади.

Бироқ унинг бу самовари кўп фойда бермади. Бундан кўра унинг чой сотиб юргани маъқул экан. Фарғона туманининг Хонқиз қишлоғида яшовчи К. Эргашев ўша қувурдан 750 литр ёнилғини ўмараётган пайтда қўлга олинди. Чойхоначининг ушбу антиқа тадбири устидан тергов ишлари олиб борилмоқда.

Шуҳрат РЎЗИЕВ,
Вазирлик матбуот маркази нозири.

ҚУТЛОВ

ҲУРМАТЛИ ПАДАРИ БУЗРУКВОРИМИЗ АБДУЖАББОР ЗИЁДОВ ВА МЕҲРИБОН ВОЛИДАИ МУҲТАРАМАМИЗ МУҲАЙЁХОН ЗИЁДОВА!

Сизларни биз, фарзандларингиз таваллуд топган кунингиз муносабати билан чин қалбдан муборакбод этамиз. Сиз дадажон, онамиз ҳамроҳлигида умрингизнинг салкам 50 йилини фан ва илм тараққиётига, ёш авлодга сабоқ беришга сарфладингиз. Қилган хизматларингиз халқимиз томонидан эъзозланяпти. Биз, сиздек ота-онамиз борлигидан фахрланамиз. Бахтимизга доимо соғ-саломат бўлинг. Илоё, 100 ёшни қаршиланг!

ФАРЗАНДЛАРИНГИЗ НОМИДАН БАХТИЁР.

Ахборотлар Воқеалар Хабарлар

ХАЛҚАРО КЎЗГУ

ГАЗ КЕРАКМИ, ПУЛИНИ ТЎЛАНГ!

● «Озодлик» радиосининг хабар беришича, Руминия Бош вазири Вакарою шу ҳафта мобайнида унинг мамлакати Россияга табиий газ учун 25 миллион доллар қарзни тўлашини билдирган.

Бу ҳақ тўлансагина Россия Руминияга табиий газ етказиб беришни давом эттириши кўзда тутиляпти.

ҚОРА ДЕНГИЗ ОСТИДА НЕФТЬ БОРМИ?

● Украина пойтахти Киевда республика нефть ва газ қўмитаси ҳамда Буюк Британиянинг бир неча компаниялари ўртасида Қора денгизнинг «Дельфин» деб номланган жойида нефть қидириш ишларини бошлаб юбориш бўйича шартнома имзоланди.

Мутахассислар тахминига кўра, Қора денгизнинг ушбу ҳудудида мамлакат ўзлаштирилмаган нефть ресурсларининг қарийб ярмидан кўпроғи яшириниб ётибди.

КОНГРЕССМЕН МИШ-МИШЛАРНИ РАД ЭТДИ

● Америкалик конгрессмен Г. Акерман «Ньюсуик» журналига берган интервьюсида айрим ахборот воситаларининг КХДР президенти Ким Ир Сеннинг оғир хасталикка чалингани ҳақидаги хабарлари уйдирмадан бошқа нарса эмас, деб миш-мишларни рад этди.

Конгрессменнинг таъкидлашича, у 11 октябрда КХДРнинг 81 ёшли раҳбари билан икки соат мобайнида суҳбатлашган ва унинг «бардам аҳволда» эканлигига шахсан ўзи ишонч ҳосил қилган.

СОЦИАЛИСТЛАР БИРЛАШМОҚДАЛАР

● Шу кунларда Париж атрофидаги Буржа шаҳрида Франция социалистик партиясининг съезди ўз ишини якунлади.

1993 йилда бўлиб ўтган парламент сайловларида катта мағлубиятга учраган бўлсаларда, социалистлар яна ўзларини тиклаб олишди. Буржадаги съездда эса М. Рокар партиянинг биринчи котиби этиб сайланди. У 80 фоиз овоз олди. Съезднинг қарорига кўра 1994 йилда М. Рокар Европа парламентига бўладиган сайловларда социалистлар рўйхатининг юқорисида турадиган бўлди.

КХДРДАГИ АТОМ БОМБАСИ ВА УНГА ҚАРШИ ЖАНУБНИНГ ҚАДАМЛАРИ

● АҚШ ва Жанубий Кореянинг КХДРнинг ядро программаси ривожланишига қарши ҳамкорликдаги чоралари — бу навбатдаги Америка — Жанубий Корея маслаҳат кенгашидаги асосий масалалардан бири бўлди.

Шу кенгаш яқинда Сеул шаҳрида очилди. Кенгаш давомида Шимолий Кореянинг ядро имкониятларига баҳо берилади ҳамда Сеул ва Вашингтоннинг Пхеньян томонидан атом бомбаси яратилишига қарши режалар белгилаб олинади.

ҲАР ЎН ПОРАХЎРНИНГ БИРИ — МАНСАБДОР

● Хитойда порахўрлик ва ғирромликнинг авж олиб кетишига асосан мансабдор шахслар айбдор деб ҳисобланмоқда.

Ўн ҳодисадан бирида юқори лавозимдаги партия ва ҳукумат вакиллари бор.

Бу ҳақда ХХР олий халқ прокуратурасининг бош прокурори Чжан Сицин Хитой парламентининг доимий қўмитаси йиғилишида ахборот берди. У мамлакатда бошланган қонун бузишларга қарши курашнинг 9 ойлиги якунларига бағишланган мажлисда шу гапларни айтди.

ПОДШОНИНГ ЎҒЛИ ВА НЕВАРАСИ ТИРИКМИ?

● Австралиянинг Мельбурн шаҳридаги Европа муаммоларини ўрганиш маркази ана шундай қарорга келди.

Шаҳардаги университетда тўпланган ҳужжатлар подшо оиласининг Екатеринбургда ўлдирилиши ҳақидаги маълумотларни тўлдиради. Баъзи бир тарихчи ва юристларнинг нуқтаи назарига қараганда подшо оиласининг барча аъзолари ҳам 1918 йилда ҳалок бўлмаган. Николай II нинг қизи Мария тирик қолганди. Унинг қизи эса тахтнинг бевосита меросхўри Алексей билан Мадридда яшамоқда.

МАРАДОНАНИНГ ФУТБОЛКАСИ ФИДЕЛЬ КАСТРОГА ТЕГДИ

● Машҳур футболчи Диего Марадонанинг 10-рақамли футболкаси Гаванадаги маҳаллий спорт журналистлари томонидан Фидель Кастрога совға қилинди.

Марадона бу футболка билан Аргентина терма командасида дастлабки ўйинда қатнашганди.

Диего Марадона — Фиделнинг ҳақиқий мухлиси. «Майли, мени аблаҳ деб atашсин, лекин мен Кубани севаман. Ҳар қандай қийинчилик бўлганда ҳам бу мамлакат менинг муҳаббатим», — деди яқинда Аргентина футболининг қироли.

ХИТОЙ ОЛИМЛАРИНИНГ МУВАФФАҚИЯТИ

● Хитой олимлари «Токамак» туркумидаги термоядро қурилмасининг бошқарув системасини яратди.

«Чайна дейли» газетасининг хабар беришича, бу ишланма хитойлик ва чет эллик махсус мутахассислар томонидан юқори баҳоланди. Яқин кунларда дастлабки синовлар бошланади. Ҳозиргача бундай қурилма Россия, Франция ва Японияда мавжуд эди.

Хитой «Токамак» туркумидаги энг йирик қурилмани Россиядан олган, унинг эвазига 16 миллион долларлик компьютер, иссиқ кийим ва ёмғирпўшлар берган эди.

ЭРОН ЯДРО ДАВЛАТИГА АЙЛАНАДИ

● Эрон яқин беш йил ичида ядро қуролига эга давлатга айланади.

Американинг «О. С. Ньюс энд уорлд рипорт» ҳафталиги ишончли манбаларнинг маълумотларига асосланиб шундай хабар тарқатди.

Журналнинг таъкидлашича, Эрон ядро қуроли ишлаб чиқариш билан боғлиқ бир неча кичик лойиҳаларни амалиётга жорий этишга қарор қилган.

(Жаҳон ахборот агентликлари ва газеталаридан олинди).

Ахборотлар Воқеалар Хабарлар

ҲАФТАЛИК КЎРСАТУВЛАР

ДИҚҚАТ! «ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»ГА ОБУНА ДАВОМ ЭТМОҚДА...

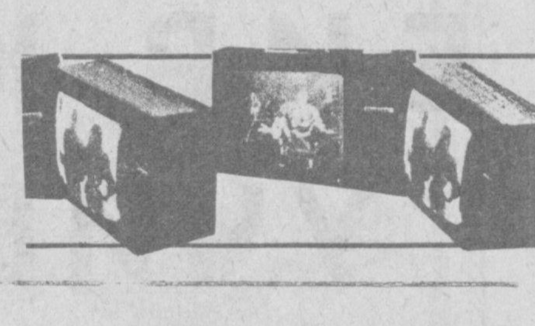

Душанба, 8. XI

● ЎзТВ I

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ўйин», «Сенимни, шошмай тур!». Болалар учун фильмлар.
18.25 «Ёшлик» студияси. «Уста».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 Эстрада концерти.
20.00 «Гуллар юртининг дурдоналари». Телефильм.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Мерос». Муҳаммад Шайбонийхон.
21.50 «Зўр ўтирибмиз». Бадиий фильм.
23.05 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Шамол, елкан ва биз». Телефильм.
19.30 «Бизнинг суҳбат».
20.00 «Билиб қўйган яхши».
20.20 «Миришкорлар».
20.50 «Ҳамшира-93».
21.20 «Ўтмишсиз келажак йўқ».
21.50 «Ассалому алайкум».

● «ОРБИТА IV»

6.45, 8.40, 15.20, 21.20 —Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Мультфильм.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
8.45 «Оҳ, гармонь янграяпти...».
9.15 «Золушка ҳузурида зиёфатда».
10.15 «Полигон».
10.45 «Лидия Русланова». Ҳужжатли фильм премьераси. 2-серия.
11.50 «Каҳрабоча-93».
12.30 «Халқ сайлаган кишилар».
13.00 Бокс бўйича профессионаллар ўртасида жаҳон чемпиони номзодлиги учун матч-реванш. Оғир вазн. Риддик Боун— Эвандер Холифилд. АҚШдан кўрсатилади.
14.00 «Ихтилоф». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
15.00 Янгиликлар.
15.25 «Пеппи—Узун пайпоқ». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 8-серия.
15.55 «Гол».
16.25 «Пул ва сиёсат».
16.55 «Бахтли тасодиф».
17.55 «Мосфильм»нинг 70 йиллигига. «Икки кишилик вокзал». Бадиий фильм. 1-серия.
19.20 «Ҳеч нарса ҳақида репортаж».
19.35 «Икки кишилик вокзал». Бадиий фильм. 2-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Аншлаг. Аншлаг».
22.05 «Спорт уик-энди».
«Янги студия» таништиради:
22.20 «Биз». Владимир Познернинг муаллифлик кўрсатуви.
23.05 «Таржимаи ҳол».
23.35 «Бомонд».
23.50 «АТВ-брокер».
24.00 «Джем-сейшн».
00.50 «Мен».
00.55 «ТВ-Х».
01.05 «ТВ-галерея».
Танаффус пайтида (00.10) — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 Миллий баскетбол уюшмасининг энг яхши ўйинлари.
9.25 «Рост» студияси. «Таклифнома».
9.55 «Здоровье».
10.25 «Қутқариш хизмати 911».
11.20 «Фольклор».
11.50 Кипрас Мажейка. Жанубий Африкадан репортажлар.
12.20 «Хроно». Авто ва мотоспорт оламида.
12.50 «Рус фожиаси». Ҳужжатли фильм. 3-қисм.
13.45 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.05 Биз севган комедиялар. «Олтин бузоқча». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
17.00 Россия телевизион театри К. Занусси. «Аёлларнинг ўйинлари».

*

18.00—20.00
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.00 К. Занусси. «Аёлларнинг ўйинлари». Спектаклнинг давоми.
20.55 «Олтин Остап».
21.00 Душанба куни детектив. «Лаки страйк» таништиради. «Муқаддима». Бадиий фильм. «Криминал ҳодисалар» сериалидан.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 «Формула-1». Автопойга бўйича жаҳон чемпионати. Австралия Гран-приси.

Сешанба, 9. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 Лирик концерт.
7.50 «Нурланнинг бахти». Мультфильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.15 «Қувноқ болалар».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Коинот гражданлари». Бадиий фильм.
10.10 «Ёшлик» студияси. «Истеъдодларни излаймиз».

* * *

15.55 Кўрсатувлар тартиби.
16.00 Футбол бўйича Ўзбекистон кубоги. Финал. Танаффус пайтида — «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
17.50 Болалар учун. «Қўғирчоқлар — менинг дўстларим».
18.25 «Ёшлик» студияси. «Қарс икки қўлдан...».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 Мухтор Ашрафий номидаги Тошкент Давлат консерваторияси чангчилар ансамблининг концерти.
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ артисти Ғанижон Тошматов таваллудининг 80 йиллигига.
22.10 «Барча постлар диққатига». Бадиий фильм.
23.25 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Уолт Дисней таништиради...». Мультфильмлар тўплами.
20.10 «Халқ саломатлиги йўлида».
21.10 Дам олиш соатларида.
«ОМАД» таништиради:
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Тинглаиг, томоша қилинг...».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.35 «Инсон ва қонун».
11.05 Мультфильмлар.
11.30 «Россия торлари». Рус халқ чолғулари оркестрлари ва ансамблларининг халқаро фестивали.
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Сукунат». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
13.25 «Арзанда». Телевизион бадиий фильм. 1-серия.
14.30 Мультфильм.

*

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Ишбилармон кишилар хабарномаси».
15.40 «Адам Смит бойлиги дунёси».
16.10 «Иш».
16.20 «Ён дафтар».
16.25 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.50 «Объективда — жониворлар». Илмий-оммабоп фильм премьераси
17.10 «Иқболи кулганда».
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.25 «Россия сайловининг акс садоси».
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Мавзу».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Санъаткор палитраси». И. Кобзон куйлайди.
21.55 «Саянда қиш». Телефильм.
22.05 «Хотирлашлари учун...». Л. Филатовнинг муаллифлик кўрсатуви. 1-боб — «Инна Гулая».
23.30 Телевизион кўрсатувлар ва фильмлар XI халқаро фестивалининг ёпилиши. Танаффус пайтида [24.00] — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Мутлақо махфий».

* * *

12.00 Хонаки экран. «Узгалар ичида ўзимизнинг одам». Бадиий фильм.
13.40 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.00 «Телегазета».
14.10 Теннис. «Кремль кубоги».
14.55 «Жонли сўзлар жозибаси».
15.25 Рязань томошалари. А. Попеску. «Қуёш шуъласи». Қўғирчоқ спектакль.
16.00 «Болалик пайтларимизда».
16.30 Болалар учун янгиликлар.
16.45 «Рост» студияси. «Кенгуру».
17.15 «Трансросэфир».

*

18.00—20.10
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.10 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 241-серия.
21.00 «Асил ҳолича».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 Аз' есмь. «Амалдорлар қаерда ўсади?».
23.15 «Композитор Геннадий Банщиков».
23.40 «Петербург воқеалари». А. Блок.

Чоршанба, 10. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Қўшиқ рақсга уланса». Концерт.
7.50 «Болалик чоғларимда». Мультфильм.
8.00 Дунё воқеалари.
8.10 «Билиб қўйган яхши».
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 «Эл ардоқлаган артист». Бадиий фильм.
10.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Ёшлик» студияси. «Меҳнатим — элга манзур».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 Ўзбекистон Республикаси Ички ишлар вазирлиги намунали оркестри концерти.
19.45 «Адолат қалқони».
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Мусиқий кўрсатув.
22.00 Шукур Холмирзаев. «Қадимда бўлган экан». Видеофильм.
23.15 Бокс. С. Жаксон хотирасига бағишланган халқаро турнирнинг очилиши.
24.00 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Кичик саёҳат».
19.50 «Шарқ лирикаси». Бобо Тоҳир.
20.15 «Спринт».
20.40 «02» тўлқинида.
20.55 «Шаҳар юмушлари».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35— Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Ҳакка». Болалар учун ахборот кўрсатуви.
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Савдо кўприги».
11.00 «Рок-сабоқ».
11.40 Мультфильм.
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Сукунат». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
13.25 «Арзанда». Телевизион бадиий фильм. 2-серия.
14.30 Мультфильм.

*

14.40 Эстрамадур вилоятининг рақслари [Испания].
15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Ку-ка-ре-ку». Северодвинскда ҳажвчилар танлови.
17.05 «Қизлар ўртасидаги сир».
17.25 «Парвоздаги уй». Кўп серияли мультфильм премьераси.
17.50 «Технодром».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.25 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
18.50 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.00 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 Эълонлар.
20.00 «Бу менинг оламим...». Михаил Яншин.
20.50 Хайрли тун, кичкинтойлар!
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Участковой, ким қотил!» Телевизион бадиий фильм премьераси. «Ҳудуд» туркумидан. Танаффус пайтида [22.45] — «Миниатюра».
24.00 Янгиликлар.
00.40 Футбол. Россия чемпионати. «Динамо» [Москва] — «Ростсельмаш» [Ростов-Дон]. 2-тайм. «Динамо» Марказий стадионидан кўрсатилади.
01.30 «Парадиз-коктейль».
02.25 «Матбуот-экспресс».

ТЕЛЕТОМОШАБИНЛАР ДИҚҚАТИГА!

Профилактика муносабати билан чоршанба, 10 ноябрь куни «Дубль IV» кўрсатувлари соат 14.20 дан бошлаб намойиш этилади.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
14.20 Кундузги сеанс. «Янги асрнинг бошланиши». Бадиий фильм.
15.30 «Трансросэфир».
16.15 «Бола тилидан».
16.45 Болалар учун янгиликлар.
17.00 «Рост» студияси. «Куни узайтирилган гуруҳ».
17.30 «Арафа».

*

18.00—20.25
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.25 «Ностальжи» — барча авлодлар мусиқаси».
21.00 Милиция кунига бағишланган концерт.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Милиция кунига бағишланган концерт (давоми).
24.00 «Осойишталик № 9».
01.00 Криминал хабарлар экрани.

Пайшанба, 11. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Кекса санъаткорлар».
7.50 «Алданган алдоқчилар». Мультфильм.
8.00 «Қувноқ болалар».
8.15 «Қалб садолари». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Матбуот саҳифаларида [рус тилида].
9.10 «Бувам, Клиан ва мен». Бадиий фильм.
10.30 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].
10.45 «Она юртим — мангу қўшиғим». Адабий-мусиқий композиция.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Кичкинтой» студияси. «Табиат алифбоси».
18.35 «Янги китоблар».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 «Жиноят жазосиз қолмайди». Тошкент шаҳар Ички ишлар бошқармаси ходимларининг Яккасарой тумани маҳалла аҳли билан учрашуви.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 Ислоҳот ҳақида суҳбатлар.
21.10 «Санъат усталари». Сойиб Хўжаев.
22.10 «Фасли ёз». «Ўзбектелефильм» премьераси.
22.20 Хайриддин Султонов. «Чангак». Видеофильм.
23.20 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Болалар учун. «Табассум».
20.00 «Пульс». Хабарлар.
20.15 «Тошкент оқшомлари».
21.15 «Пульс». Хабарлар.
«ОМАД» таништиради:
21.30 Эълонлар. «Кинонигоҳ».

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 18.20, 21.20, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 «Кидди-Видди».
9.40 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
10.30 «Ҳайвонот оламида» [сурдо таржимаси билан].
11.10 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
Кундузги киноэкспресс
12.20 «Севги кечирмайди». Телевизион бадиий фильм.
13.25 Ф. Достоевский. «Степанчиково қишлоғи ва унинг аҳолиси». М. Горький номидаги Москва Бадиий академик театрининг фильм-спектакли. 1-қисм.
14.50 Мультфильм.

*

15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Телемикст».
16.10 «Ён дафтар».
16.15 «Тедди Ракспиннинг саргузаштлари». Кўп серияли мультфильм премьераси.
16.40 «Рок-сабоқ».
17.20 «...16 ёшгача ва ундан катталар».
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.25 «Газ фонари шуъласида». Телефильм премьераси («Экран»).
18.55 «Ҳужжатлар ва тақдирлар».
19.05 «Оддий Мария». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси.
19.55 «Ҳокимият ҳузурида меҳмонда».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 3-серия.
22.25 «Матбуот-экспресс».
22.35 «1993 йил қўшиқлари».
23.45 Катталар учун мультфильмлар.
24.00 Янгиликлар.
00.40 «Талаб қилинган кино».
01.20 «MTV».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
7.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 «Тилла шпора».
9.40 Тонгги концерт.
9.55 «К-2» таништиради: «Бизникиларни билиб қўй».
10.50 Теннис. «Кремль кубоги».
11.50 Хонаки экран. «Най учун ёзилган кўҳна куйлар». Бадиий фильм. 1 ва 2-сериялар.
14.00 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
14.25 «Қутқариш хизмати 911».
15.20 «Мегаполис».
15.50 «Трансросэфир».
16.35 Болалар учун янгиликлар.
16.50 «Рост» студияси. «Биринчи тайм», «Космос сабоқлари».
17.20 Мульти-пульти.
17.30 «Россияни қандай эпақага келтириш мумкин?».

*

18.00—20.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
20.20 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм премьераси. 242-серия.
21.10 «Биринчи ва охирги маслаҳат».
21.25 «Ўз-ўзига режиссёр».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 Спорт кўрсатуви.
22.35 Ватаним менинг. «Уруш хотин-қизлар иши эмас».
23.30 Криминал хабарлар экрани.
23.45 «Петербург романси». Кинорежиссёр А. Сидельников хотирасига.

Жума, 12. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Муҳаббат наволари». Концерт.
7.50 «Хўжа Насриддин». Мультфильм. 1-фильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 «Сато». Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 «Кексерик». Бадиий фильм.
10.30 Ўқув кўрсатуви. Физика. Ўзгармас электр токи ва унинг қонунлари.
11.00 «Ёшлар хиром айлаганда». Фильм-концерт.
11.30 Ўқув кўрсатуви. Ботаника. Илдиз ўсимликларининг асосий органи.
12.00 «Уорлднет» телекомпаниясининг янгиликлари [АҚШ].

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Бугун». Ахборот кўрсатуви.
18.10 «Илҳом дақиқалари». Икром Отамуродов.
18.30 «Қиш тараддуди».
18.55 Эълонлар.
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 Эълонлар.
19.25 «Одобнома».
20.00 Дунё воқеалари.
20.10 Оқшом эртаклари.
20.25 Эълонлар.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Санъат усталари». Ўзбекистон халқ ҳофизи Муҳаммаджон Каримов.
22.00 «Мерос». Аҳмад Яссавий.
22.50 «Ганг қизи». Бадиий фильм.
23.55 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Сабзавоткорлар ҳиммати».
19.50 «Ўзбекистон спорти» [рус тилида].
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Қанотлар парвози». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

5.55, 15.20, 21.20 — Кўрсатувлар тартиби.
6.00 Янгиликлар.
6.35 Эрталабки гимнастика.
6.45 «Тонг».
9.00 Янгиликлар.
9.20 Мультфильм.
9.35 Болалар учун фильм. «Гарбузяндаги мўъжиза».
11.00 «Киносаёҳатчилар клуби» [сурдо таржимаси билан].
11.50 «Матбуот-экспресс».
12.00 Янгиликлар.
12.20 «Америка М. Таратута билан».
Театр шинавандалари,
Сизлар учун!
12.50 Ф. Достоевский. «Степанчиково қишлоғи ва унинг аҳолиси». М. Горький номидаги Москва Бадиий академик театрининг фильм-спектакли. 2-қисм.

*

14.00 Мультфильм.
14.10 «Ҳаммани тирик қолишини истардик». Телефильм премьераси.
15.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
15.25 «Бридж».
15.50 «Бизнес-класс».
16.05 Болалар учун фильм. «Гарбузяндаги мўъжиза».
17.30 «Столица» журналининг байрами.
18.00 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
18.20 «Ҳар бир киши учун имконият». Ҳамдўстлик мамлакатларидаги хусусийлаштириш муаммолари.
18.45 «Инсон ва қонун».
19.15 «Америка М. Таратута билан».
19.45 «Мўъжизалар майдони».
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.25 «Ҳафтанинг машҳур кишиси».
21.45 «Твин Пикс». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4-серия.
22.45 «Матбуот-экспресс».
«ВИД» таништиради:
23.00 «Музобоз».
23.45 «Х» программаси.
00.40 «Сиёсий бюро».
01.20 «Авто-шоу».
01.50 «Хит-конвейер».
Танаффус пайтида [24.00] — Янгиликлар.

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.30 Ишбилармон кишилар даври.
9.00 «Кетдик».
9.10 Ватаним менинг. «Уруш хотин-қизлар иши эмас».
10.05 Тонгги концерт.
10.20 «Оқ қарға».
11.05 «Видеоальбом». М. П. Мусоргский номли академик опера ва балет театри балет труппасининг юбилейига.
11.35 «Параллеллар».
11.50 Хонаки экран. «Санта-Барбара». Кўп серияли бадиий телефильм. 242-серия.
12.40 Теннис. «Кремль кубоги».
13.30 «Деҳқонларга тааллуқли масала».
13.50 «Сўнган юлдузми?».
14.20 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
15.05 «Ностальжи» — барча авлодлар мусиқаси.
15.35 Жума кунлари Дисней. «Уликлар кўрфазилик бола». Бадиий фильм.
16.25 Болалар учун янгиликлар.
16.40 Мульти-пульти.
17.00 «Ноу-хау».
17.30 «Арафа».

*

18.00—19.45
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
19.45 «Беш оқшом». Бадиий фильм.
21.20 Стас Намин маркази (Эс-Эн-Си) таништиради: «Сариқ сувости кемаси» клуби.
21.50 Спорт кўрсатуви.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 «К-2» таништиради: «Абзац», «Диафрагмага бўса».
23.55 «Сафсаталар».
00.25 «Кечки салон».

Шанба, 13. XI

● ЎзТВ I

6.30 «Ассалом, Ўзбекистон!».
6.40 «Соғлом бўлай десангиз...».
7.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
7.30 «Дилга яқин қўшиқлар». Концерт.
7.50 «Хўжа Насриддин». Мультфильм. 2-фильм.
8.00 Мутахассис маслаҳати.
8.10 Дунё воқеалари.
8.20 Телефильм.
8.30 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
8.50 «Соғлом бўлай десангиз...».

*

9.00 Республика газеталарининг шарҳи.
9.10 Турк тили.
9.40 «Ёз ҳикоялари». Бадиий фильм.
11.00 Болалар учун. «Гўзаллик гулшани».
11.30 Француз тили.
12.00 «Бу турфа олам...».
12.35 «Театр оламида». «Нага Мандля». Ҳиндистон —Панжоб театрининг спектакли.
14.40 «Она диёр».

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 Олтин куз қўшиқлари.
18.30 «Фан уфқлари».
19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Ёшлик» студияси. «Зиё».
20.15 Оқшом эртаклари.
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Яхшилар етсин муродга...». Ўзбекистон халқ артисти Ғуломжон Ёқубов.
21.40 Бокс. С. Жаксон хотирасига бағишланган халқаро турнир. Ярим финал.
22.30 «Тунги ёғду». Дам олиш кинопрограммаси.

● ЎзТВ II

19.00 «Ўзбекистон» ахбороти [рус тилида].
19.20 «Бувимнинг сандиғи». Мультфильм.
19.30 «Йўл интизомни ёқтиради».
20.30 «Ўзбекистон» ахбороти.
21.00 «Енгил қадам». Бадиий фильм.

● «ОРБИТА IV»

6.45, 00.35 — Кўрсатувлар тартиби.
6.50 Эрталабки гимнастика.
7.00 «Матбуот-экспресс».
7.10 Ишбилармон кишининг шанба тонги.
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Спорт-имконият».
9.00 «Марафон-15» таништиради:
9.30 Эфирда — Давлатлараро «Мир» телерадиокомпанияси.
10.55 «Авиакосмик салон».
11.10 «Соло».
11.30 «Мулкдор алифбоси».
11.40 «Мусиқий дўкон».
12.10 «Ҳукумат кишилари».
12.25 «Китобхона».
13.05 «Ихтилоф». Кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 4 ва 5-сериялар.
15.00 Янгиликлар.
15.20 В. Готовцева дўстларини таклиф этади.
16.20 «Пеппи— Узун пайпоқ». Болалар учун кўп серияли телевизион бадиий фильм премьераси. 9-серия.
16.45 «Пул ва сиёсат».
17.15 «Қизил квадрат».
18.00 «Спорт ва санъат». «Гольф-клуб»да лапландия.
19.05 «Бир боқишда муҳаббат».
19.45 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Стингрей». Кўп серияли телевизион бадиий фильм. 4-серия.
20.40 Хайрли тун, кичкинтойлар!
20.55 Эълонлар.
21.00 Янгиликлар.
21.20 «Коламбия пикчерс» таништиради: «Космик овчи». Бадиий фильм [Канада].
23.05 «Резонанс» студияси таништиради.
23.25 Хоккей. ХХЛ чемпионати. «Крилья Советов» — МАСК. 3-давр. «Крилья Советов» Спорт саройидан кўрсатилади.
00.05 Янгиликлар.
00.40 Пол Маккартни куйлайди.
02.55 «Матбуот-экспресс».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «730-формула».
8.55 «Рост» студияси. «Биринчи тайм», «Бизнинг «Аралаш».
9.25 «Ҳали англанмаган коинот».
9.55 «Пилигрим». Россия саёҳатлар бюроси.
10.40 «Кузирхоним».

*

11.10—14.20
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
11.10 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.20 «Ўзбекистон — Англия: ҳамкорлик қирралари».
11.40 «Жаҳон ва биз».
12.00 «Америка. Утмишга ва келажакка назар».
12.30 «Безнен мирас» (татар тилида).
13.00 «Рангинкамон» (тожик тилида).
13.35 «Таниш номлар». Ўзбекистон Республикаси Соғлиқни сақлаш вазирлиги Онкология ва радиология илмий-тадқиқот институти директори Н. К. Муродхўжаев ҳақида телеочерк.
14.05 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
14.20 «Чегарасиз футбол».
15.15 «Амика веритас».
16.20 Теннис. «Кремль кубоги». Ярим финал.
17.05 Россия Федерацияси Олий суди залидан.

*

17.20—18.20
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.20 «Уинстон Черчилль. Чўққига йўл». Кўп серияли бадиий фильм премьераси. 7-серия.
19.20 «Фильмлар премьераси».
19.35 «Ҳар бир кун байрам».
19.45 «Бола тилидан».
20.15 «Жаҳоннинг машҳур цирклари».
21.15 «Квадрат илдиз остидаги чақа-танга».
21.45 «Репортёр».

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.25 «Ксюша ҳузурида».
22.55 «Маски-шоу».
23.30 «Балетнинг сеҳрли олами».
00.25 «Тўлиной».

Якшанба, 14. XI

● ЎзТВ I

7.00 «Ассалому алайкум».

*

8.00 «Ўзбекистон» ахбороти.
8.30 «Маҳобҳорат». Кўп қисмли телевизион бадиий видеофильм [Ҳиндистон]. 40—41-сериялар.
10.00 «Тонгги салом».
10.35 Ҳинд тили.
11.05 «Қувноқ стартлар». Жиззах вилояти мактаб ўқувчиларининг финал мусобақалари.
12.05 «Саҳоват».
12.25 «Алифбо сабоқлари».
12.55 «Цирк! Цирк! Цирк!».
13.45 «Ёшлик» студияси. «Ватанпарвар».
14.40 Олим Хўжаев номидаги Сирдарё вилояти театри яккахонлари Н. Ўрунов ва Р. Юнусова концерти.

* * *

17.55 Кўрсатувлар тартиби.
18.00 «Қойилмақом Гоша». Мультфильм.
18.15 «Кичкинтой» студияси. «Қўнғироқча».
18.45 «Ойнаи жаҳонда».
19.00 «Ҳафтанома» [рус тилида].
19.30 «Номаълум Бухоро». Телефильм.
19.50 «Буюк муҳаддис». Ал-Бухорий.
20.30 «Ҳафтанома».
21.10 «Ҳорманг, пахтакорлар!». Мусиқий кўрсатув.
22.10 Бокс. С. Жаксон хотирасига бағишланган халқаро турнир. Финал.
23.10 Эртанги кўрсатувлар тартиби.

● ЎзТВ II

«ОМАД» таништиради:
17.00 «Мультфейерверк».
17.30 «Курьер».
17.40 «Мусиқий йўлка».
18.10 «Ҳар соҳадан бир шингил».
18.20 «Совға».
18.45 «4/8». Мусиқий кўрсатув.
19.00 «Даракчи».
19.10 Эълонлар.
19.15 «Видео-О».
21.15 «Курьер».
21.25 «Шарқ дурдоналари».
21.55 «Даракчи».
22.05 Эълонлар.
22.10 «Видео-О».

● «ОРБИТА IV»

6.40, 15.15, 19.00, 00.15 — Кўрсатувлар тартиби.
6.45 Эрталабки гимнастика.
6.55 «Руҳни чиниқтириш».
7.55 Янгиликлар.
8.30 «Авто-шоу».
9.00 «Паузасиз».
9.30 «Эрта саҳарлаб».
10.00 «Ҳамма уйдалигида».
10.30 «Спортлото».
10.45 «Тонг юлдузи».
11.35 «Полигон».
12.05 «Янги авлод... ютуқ».
12.45 «Пи» белгиси билан.
13.30 «Провинция».
«КТВ-I» ҳамда «Франс интернасиональ» канали таништиради:
14.00 «Француз пазандалари сизга тавсия этадилар».
14.10 «Кусто командасининг сувости одиссеяси». Кўп серияли ҳужжатли фильм премьераси.

*

15.00 Янгиликлар.
15.20 «Қизлар қўшиғи». Татьяна Крошилина куйлайди.
15.35 «Саёҳатчилар клуби».
16.25 «Ҳунарли хор бўлмайди».
16.30 Мультфильмлар премьераси: «Каспер ва унинг дўстлари», «Ҳақиқий ажина овловчилар».
17.20 Эфирда бевосита мулоқот.
18.00 «Панорама». Ҳафталик халқаро кўрсатув.
18.45 Янгиликлар [сурдо таржимаси билан].
19.05 Усть-Каменогорскда фейерверк.
20.00 «Мўъжиза». Ёш дизайнерлар халқаро фестивали ва профессионал моделлар танлови.
20.20 Телеэкранда биринчи марта. «Васваса-Б». Бадиий фильм.
21.55 Эълонлар.
22.00 «Якшанба». Ахборот-публицистик кўрсатуви.
22.45 «Орзулар вокзали». Ю. Башмет.
23.45 «Ов ҳақида ҳикоялар». Телефильм.
24.00 Янгиликлар.
«Астролябия» тунги канали:
00.20 «Рандеву».
01.05 «Соатлар атрофидаги рок».
02.05 «Ярим овозда».

● «ДУБЛЬ IV»

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
8.25 «Хайрли тонг!».
8.55 «Калит» кўрсатуви. «Шоҳона сафар». 5-кўрсатув.
9.25 Ҳужжатли фильм премьераси.
9.55 «Қарама-қаршиликлар».
10.35 «Рост» студияси. «Соник» телеўйини, «Таклиф этишга ижозат беринг».
11.05 «Ати-бати...».

*

11.35—15.30
«ЎЗБЕКИСТОН»
ХАЛҚАРО ТЕЛЕКАНАЛИ
11.35 «Мамлакатлар, воқеалар, одамлар».
11.45 «Ўзбекистон: ҳамкорлик йўллари».
12.15 «Миср — ёдгорликлар мамлакати».
12.50 «Умид» (уйғур тилида).
13.20 «Кашфиётлар оламида».
14.20 «Чет эл киноси юлдузлари».
14.45 «Дўстлик тароналари».
15.20 «Бу ажиб дунё».

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
15.30 Теннис. «Кремль кубоги». Финал.
16.00 «Олти сотих».
16.20 «Кесиб ташламанг...».

*

16.35—18.30
ТУРКИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ

*

РОССИЯ ТЕЛЕВИДЕНИЕСИ
18.30 Диснейнинг сеҳрли олами. «Винни Пухнинг янги саргузаштлари», «Қора плашч».
19.20 «Ҳар бир кун байрам».
19.30 «Овросиё-ТВ» таништиради: «Лили Марлен». Бадиий фильм.
21.35 «Владимир Познернинг Америкаси».
21.50 Катталар учун мультфильм.

*

22.00 Туркия телевидениеси. Хабарлар.

*

22.20 «Юлдузлар билан суҳбатда».
22.30 Тунги сеанс. «Жума кунлари қарта ўйини». Бадиий фильм.
00.05 «А» программаси.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» ГАЗЕТАСИГА ОБУНА БЎЛДИНГИЗМИ?

Имкониятни бой бермай алоқа бўлимларига шошилинг!

Унинг бир йиллик обуна нархи 20 минг 400 сўм.

Олти ойга 10 минг 200 сўм. Қиммат дейсизми? Арзон эмас, албатта. Аммо, «Арзон беминнат бўлмас, қиммат — беҳикмат», деган мақолни ҳам унутманг.

Эслатма: «Ўзбекистон овози» ҳафтада беш марта чиқади, телекўрсатувлар программаси унда мунтазам бериб борилади.

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ» СИЗНИНГ ЭНГ СЕВИМЛИ ВА ИШОНЧЛИ ҲАМРОҲИНГИЗ БЎЛИБ ҚОЛИШИГА КАФОЛАТ БЕРАМИЗ.

• Ёднома

БИР ЮЛДУЗ УЧИБ КЕТДИ

Қаергалигини билмайман. Ногаҳон учди-кетди. Билмай қолдим. Ёруғгина тун эди. Ойнинг ёруғида бемалол китоб ўқиса ҳам бўларди. Лекин...

Бир ойки, хаёлимда шу сўзлар ўз-ўзидан такрорланаверади. Ўйлайман. Нима бўлди? Э, эсладим; ўша куни Гавҳар опа билан учрашиб, уйга қандай қайтиб келганимни ҳам билмайман. Тонггача ўйлаб чиқдим. Энди кўз юмсам... Бир юлдуз бошимга келади-да, чарақлай бошлайди. Кўзларим ёруғдан қамашиб кетади. Ухлолмадим.

Дарвоқе, Гавҳар опа ҳокисоргина аёл. Камгап. Ўзи билан ўзи гаплашиб ўтиради. Бир куни яхши одамлардан бири айтиб қолди: «Шу опа билан бир гаплашинг. Носир Маҳмудовни эшитгансиз-а? Ўзбекнинг бир фидойи бандаси эди. Опа шу кишининг аёли...».

Йўқлаб бордим. Аввалига иккиландим. «У кишини танирмидингиз?», деса нима дейман? Йўқ, ҳар тугул сўрамади. Олдимга нон-чой ва бир гала альбомларни қўйди. Жимгина варақлайман. Носир Маҳмудов... Тўхта, эшитганман бу номни. Ичимда ўзимни-ўзим сўроққа тутаман. Машҳур одам эди. Кўплар гапириб юришарди. Ора-сира тилсиз суратларга Гавҳар опанинг ўзи изоҳ беради: «Раҳматли иш-иш, деб бу дунёдан ўтиб кетди. Расмларини қаранг, шундай одам...».

Жимгина альбомни кўраман. Суратларнинг тили йўқ. Лекин жонли хотираларни унутиб бўлмайди. Кейин опа қўлимга яна номдор кишилардан бири Худоёр Латиповнинг «Эсимда қолган кунлар» деган китобини тутқазди. «Ўқинг, шу сизга» деб қўйди. Ўқиёлмадим. Нега дейсизми? Гавҳар опанинг дардли хотиралари кўнглимга тинчлик бермади.

Охири, кеча варақладим...

«У кишининг мана бу гаплари ҳам ҳали-ҳануз қулоғим остида жаранглаб туради. «Худоёр Латипович, ишда адолатли ва ҳалол бўлинг, таъма қилманг. Ҳеч кимдан ҳеч қачон қилмаган ишингизга пора олманг. Гап — шу иш устида фош бўлиб, жавобгарликка тортилиб кетишда эмас. Гап — инсон қадр-қимматида. Сизга пора берган киши буни, албатта ўз яқинига айтади. Яқини яна бир ички сирдошига. Оқибатда сиз ҳақингизда халқда ёмон фикр пайдо бўлади. Бетингизга айтмасалар ҳам, орқангиздан гапиришади. Ишонмай қўйишади. Халқ ишончидан маҳрум раҳбар устамонлар қўлида қўғирчоққа айланиб қолади».

Айтишларича, Носир ака асли Қўқонда таваллуд топган эканлар. Фалакнинг гардиши айланиб-айланиб бу ёқларга келиб қолган дейишади. У киши кўп жойларда ҳар хил лавозимларда ишлаган. Райком котиби, вилоят ижроқўмида раис, обкомнинг биринчи котиби, халқ назорати қўмитасида раис. Бу ёғи Сурхондарё, Самарқанд, Фарғона, Қорақалпоғистон, Сирдарё вилоятларида турли вазифаларда ишлаган.

Гавҳар опадан секин сўрайман: «Эшитишимча, Носир ака Шароф Рашидовга устозлик қилган экан. Шу гап ростми?». Опа оғир ҳаёлга ботди. Бир фурсат ўйланиб тургач, гапира бошлади:

— Ўзлари айтиб берган. Оғизларидан эшитганман. Самарқандда обкомга котиб бўлиб борган пайтлари экан. Мамлакатда қирғинбарот уруш кетаётган йиллар. Шароф аканинг отаси Рашид ака колхозда звено бошлиғи бўлиб ишларкан. Носир Маҳмудович далаларни айланиб юрсалар у киши учраб қолиб, ўз чайлаларига таклиф қилибди. Роса гурунглашибдилар. Гап орасида Рашид ака ўғли ҳақида сўзлабди. Унинг урушда қатнашаётгани, агар омон қайтиб келса, кўп ниятларни ўйлаб қўйганини айтибди.

Кунлардан бир куни Носир ака машинасида кетаётса, йўл устида елкасига шинел осиб олган бир йигит учрабди. Йўл-йўлакай гаплашиб боришибди. Ўша пайтда Шароф ака мактабда муаллим бўлиб ишлаётган экан. Носир ака уни роса гапга тутибди. Ёқиб қолган шекилли, обкомга бошлиқ тайинлабди. Шу-шу бўлибдию, иккалалари жуда қалинлашиб кетибди.

Гурунгимиз шу ерда бўлинади. Гавҳар опа хижолат чеккандай бўлиб «менинг номимни ҳадеб қўшаверманг. Шарт эмас. Нега десангиз, худога шукр, яхши яшадик. Ортидан чироғини ёқиб ўтирибман. Ўғил-қизлари йўқлаб, хотирлаб туришади. Биргаликда Чиғатойга бориб келамиз. Ёр-биродарлари сўроқлаб келади. Кўнглим ёришади. Хурсанд бўламан» дейди.

У киши мана шу сўзларни айтаётиб титраб кетди. Ҳазин оҳангда қўшиб қўйди: «Тирик бўлганларида бу йил 80 йиллик тўйларини нишонлар эдик...».

Яна ҳалиги китобни варақлайман...

«Носир ака адабиёт ва санъатга эътиборли, кўплаб ёзувчи, шоирлар, санъаткорлар билан яқин эди. Китобни, айниқса бадиий китобни кўп ўқирди. Маданиятли кишини тарбиялашда санъат ва адабиётнинг роли катта эканлигини, бу икки озиқ китобда жамланганлигини кўп айтиб ўтирарди.

Бир учрашув ёдимда. Адашмасам, 1967 йил ёз фаслида мен директорлик қилаётган Акмал Икромов номли совхозга Носир Маҳмудович ўрта бўй, қошу кўзи қоп-қора, аммо сочларига оқ оралаган, истараси иссиқ бир кишини бошлаб келди. Кўзим тушиши билан танидим. Тожикистон халқ шоири, Ленин мукофоти лауреати Мирзо Турсунзода. Чўлқуварлар ҳаётини ўрганиш учун келган экан. Далаларимизни кўрсатдик. Таниқли шоир одамлар билан суҳбатлашди, уларнинг уй-жой шароити билан танишди.

Тушлик пайтида кичикроқ зиёфат уюштирдик. Мирзо Турсунзоданинг ўша ўтиришда айтган сўзлари ҳали-ҳали қулоғим остида худди бугунгидай жаранглайди».

Опани яна гапга соламан. Раҳматли Носир аканинг бошидан кечган ғаройиб воқеаларни айтиб беради.

— У кишининг ҳали руҳи тетик эди. Яшайди, деб юрардим. Тўсатдан бир кўзлари хиралашиб қолди. Москвага бордик. Мен ҳам ёнидаман. Операция қилишди. Эртаси куни катта раҳбарлардан бири Москвага сим қоқиб, нима дейди денг: «Носир Маҳмудович, уйингизни бўшатиш керак. Меҳмонхонага олишармиш. Зилзила таъсир қилган экан, таъмирлашармиш». Носир ака кўнглидагини сира сездирмас эди. Ичига ютарди. Босиқлик билан ҳалиги кишига «Ука, уйимизнинг калити соқчи (Носир Маҳмудов ҳукумат уйларида яшаган)-нинг қўлида. Агар чиқиш жуда зарур бўлса, майли, ичкаридаги майда-чуйдаларни, қўлга илинадиган каттароқ буюмларимиз йўқ ҳисоб, борини соқчининг олдига ташлаб қўйинглар. Мен ҳали боролмайман. Энди операциядан чиқдим. Докторлар жавоб бермайди. Тузалайин, кейин бораман» деди. Энг ёмони, ўша қўнғироқ қилиб, уйни бўшатинг, деган одам Носир Маҳмудовичнинг қўл остида ишлаганлардан бири эди...

Қайтиб келгач бу масалада тўғри Шароф Рашидовнинг олдига кириб бўлган воқеани айтиб берибдилар. У киши вазминлик оҳангида кўнглини кўтариб «Носир ака, қўйсангиз-чи. Ҳали бу уйни ҳеч ким бузгани йўқ. Бузсаям ана тап-тайёр уйлар. Неча хона керак десангиз бераман» дебди. Орадан кўп вақт ўтмади. Кутилмаганда Шароф Рашидов оламдан ўтдилар.

1987 йили яна шу қуриб кетгур уй масаласида ҳар хил гап-сўзлар чиқди. Шунча йил далама-дала юрган одам, оёқ узатиб яшайман деганда асабига тега бошлашди. Охири...

Қўйинг, болам, айтайверсам дардим қўзийди. Яхши одамнинг яхши кунларини эслайлик...

Тўғри, Носир акадан бойлик, давлат қолмади. Лекин одамларга жуда катта-катта савобли хайрихоҳликлар, меҳр-мурувватлар қолди. Ҳалигача гоҳ Самарқанд, гоҳ Сурхондарё, гоҳо Сирдарё тарафлардан келганлар раҳматлини йўқлаб туришади. Эҳ, агар Носир ака бошини силаганларнинг барчаси бу муборак инсоннинг пок руҳини эслаб, йўқлаб турса борми, уйлари тўлиб кетарди. Булар бир ҳасратли армон. Бугун ҳеч кимдан ўпка-гина қиладиган пайт эмас.

Опа ўша куни сал истиҳола билан шундай деди:

— Раҳматли тирик, девдай бўлиб юрганида остонамиздан одамларнинг қадами аримасди. Билган ҳам, билмаган ҳам сўраб келарди. Айниқса, сирдарёликлар жуда қаттиқ ҳурмат қилишарди. Бир воқеа ҳалиям эсимда. Қазо қилган кунлари кундузи жаноза ўқитолмадик. Ёмон замонлар эдида. Диний расм-русумлар таъқиқланган пайтлар. Кечга яқин жаноза ўқитиб дафн этганмиз. Шунда у кишининг вафот этганларини эшитиб, Сирдарёдан бир гуруҳ одамлар Тошкентга келамиз дейишса Клепиков дегани бўларди, нима депти денг, «Маҳмудов Сирдарёда коммунизм қуриб бергани йўқ. Бормайсанлар». деб рухсат бермабди. Мана, ундай ҳам даврлар ўтиб кетди. Мени бир нарса қийнайди. Носир Маҳмудовичнинг қазо қилганига етти йил бўлди. У киши кичкина одам эмас эди. Қанча умрларини шу эл учун берди. Қанча жойларда ишлаганди. Шу кишининг хотираси ҳаққи-ҳурмати Сирдарёда уни билган-кўрганлар номларини абадийлаштириш учун бир савобга қўл урсалар. Эзгуликнинг эртакечи бўлмайди. Аввало Тошкентда, сўнгра Сирдарёда бирон жойни Носир Маҳмудов номи билан аташса. Ахир, тириклигида Носир Маҳмудов керак эди. Бугун....

Гавҳар опа киприкларига тўлган ёшни кўрсатмай дедими, ўрнидан туриб кетди. Жимлик чўкди. Мен ҳам ҳеч нарса деёлмадим. Ўша тун...

Тонггача ўйлаб чиқдим. Энди кўз юмай десам... Бир юлдуз бошимга учиб келаверди...

Норқобил ЖАЛИЛ.

Қўшиқ яратилмоқда...

Абдусаттор ТЎРАЕВ олган сурат.

• ГЕРМАНИЯДАГИ БИРИНЧИ ТАЛАБА

ТОШКЕНТЛИК ЗИЁЛИЛАР ТАҚДИРИДАН КИМ ХАБАРДОР?

1916 йил куз кунларининг бирида Тошкентнинг донгдор зотларидан Каттахўжа Хўжаевнинг ҳовлисига шаҳарнинг баобрў одамлари йиғилишди. Маҳалла аҳли бу воқеага одатдагидай қаради. Аслида Каттахўжанинг даргоҳида доимо катта ишлар бўлади...

* * *

Меҳмонлар давра тўрида ўтирган Мунаввар қори Абдурашидхоновнинг сўзларини диққат ила тинглашди. Машҳур мударрис, журналист ва ноширнинг ҳар бир гапида катта маъно бор. Ҳикмат бу инсоннинг кимлиги ва мақсади ҳам уларга аён.

— Ҳурматли жамоа! Бугун биз миллатимиз тақдири учун муҳим масалани ҳал қилишимиз даркор. Гап тақдиримиз боғлиқ ёш авлод ҳақида.

Мунаввар қори меҳмонларга синчков кўз югуртириб гапида давом этди:

— «Ўзбек зиёли болаларининг Германияга юбориб ўқитишга жуда муҳтожмиз. Болалар ўқиб, илм таҳсил олиб келсалар, миллатига катта хизмат қила оладилар.

Мунаввар қори сўзини тугатгач уламолардан Самиғ қори ҳам гап олиб хорижга болаларни юборишнинг ўзи бўлмаслигини, у катта харажатлар талаб қилишини айтди.

— Кимларни юборамиз? савол ташлади Орифхўжабой.

— Улар неча киши? — сўради Саидкаримбой.

Мунаввар қори ёнида ўтирган Муродхўжа Солиҳхўжа ўғлига ишора қилиб деди:

— Бизда уларнинг рўйхати бор. Домла, ўқинг.

Муродхўжа домла қўлидаги қоғозига қараб гап бошлади.

— Биз энг иқтидорли, илмга ҳаваси зўр ёшлардан тўрт кишини Германияга юборишга қарор қилдик. Мана, уларнинг исми-шарифлари: Шайх Ҳованд Тоҳур даҳасидан Абдулваҳоб Муродий... Бешёғоч даҳасидан Чақар маҳаллалик Муҳаммаджон ўғли, Яланқори маҳалласидан Аъзам соатсоз ўғли... Мунаввар қори ўрнидан туриб бойларга хитоб қилди:

— Жамоа, мана бу ёш, ўсмир болаларимизнинг Германияга бориб ўқиб келишлари фақат сиз боёнларимизнинг ёрдами остида вужудга чиқади.

Тошкентнинг миллионер бойлари даврасида жонланиш бошланди. Шаҳар думаси ноиби, йирик савдогар Боқижонбой Дадажонов ўрнидан туриб Мунаввар қорига яқинлашди.

— Мана бу хамир учидан патир, — дея бир даста пулни узатди, — яна қанча лозим бўлса, тортинмай айтаверинг, қори афандим.

Мунаввар қори пулни Муродхўжага узатди:

— Сананг, домла.

Комилжонбой чойфуруш ва Асил оқсоқол узатган пуллар ҳам саналди. Ҳеч ким бу ишдан четда қолмади. Мунаввар қори ким қанча пул берганини эълон қилганидан сўнг шундай деди;

— Миллатимизнинг келажакдаги бахту саодати учун шундай катта ҳимматларингизга кўпчилик номидан раҳматлар айтаман.

1922 йил 29 июлда «Қизил Байроқ» газетаси Греманиядаги Зироат академиясида тошкентлик Абдулвоҳид Муродий таҳсил олаётгани ҳақида ёзиб, унинг хатини эълон қилди.

— Германияга келганимдан сўнг, — ёзади хат муаллифи, — оврўполикларни яқиндан танимоққа муваффақ бўлдим... Маорифда, илмда булар бутун Оврупода устод ҳисобланадилар. Немисларнинг олий мактабларида юзлаб америкалик, француз ва инглизларнинг бўлиши ва бу ерда муҳандис тўпламоқ учун бирмунча ҳайъатларнинг келиши менинг бу даъвоимни исбот этар. Сўнгра бошқа Оврупа давлатларига қараганда энг яқини ҳам шудир. Шўролар ҳукуматининг Германия билан яхши алоқада бўлиши ва Германия билан шўролар Россияси орасидаги мувоҳидилар яна бизни Германияга тортар. Шул сабабларга кўра, Оврупага юборилатурғон талабаларнинг энг аввал Германияга юборилмоғи ҳар тўғридан ақлга мувофиқдир.

Абдулвоҳид Муродий мана шу хатида «Германия дорулфунунларида бутун дунёдан, ҳатто татарлардан ўнлаб, турклардан эса минглаб талабалар бўлгани ҳолда бизнинг Туркистондан мендан бошқа талаба бўлмаслиги юрагимни парчаламоқда» деб ёзган.

Германиядаги биринчи ўзбек талабаси! Тошкентлик Абдулвоҳид Муродийнинг миллатпарварлик туйғуси ила битилган мактуби бутун ўлкада катта ҳаракатни юзага келтиради. Биринчи бўлиб бу мактубга жавобан Мунаввар қори Абдурашидхонов Германияга ўқишга борадиган ёшларга мадад беришга ошиқиб ўз ортидан барча ватанпарвар зиёлиларни эргаштирди. Туркистондаги биринчи мусулмон ҳукумати аъзоси бўлган Саидносир Миржалолов (Ойбекнинг бўлғуси қайинотаси, Зарифа Саидносированинг отаси) 20 минг сўм, шоир Чўлпон 7500 сўм ва Тошкент зиёлилари эса 75 минг сўм тўплаб уни Германияга Абдулвоҳид Муродий номига жўнатишган. Туркистон АССР ва Бухоро халқ Совет Жумҳурияти ҳукуматлари ҳам Германияга талабалар юбориш иши билан жиддий шуғулланишга мажбур бўлишган. 20-йиллар матбуотида Ўзбекистондан Германияга юборилган ёшлар ва уларнинг ҳаёти тўғрисида анчагина материаллар мавжуд. Кейинги йилларда истеъдодли тадқиқотчиларимиздан Сирожиддин Аҳмад ва Шерали Турдиев қаламларига мансуб талай очерклар яратилган. Аммо баъзи масалалар ҳамон диққатдан четда қолмоқда. 1916 йилда ўзбек бойлари маблағи асосида Германияга юборилган 4 нафар талабанинг тақдири нима бўлди? Улардан биринчиси Абдулвоҳид Муродий ҳақида ёзилди. Аммо қолган уч киши: Бешёғоч даҳаси Чақар маҳаласидан Муҳаммаджонов, Яланқори маҳалласидаги Аъзам соатсоз ўғли ҳақида нималар маълум? Иккинчи муаммо. Германияда ўқиган ёшлардан кимлар ўша ерда қолиб кетди ва уларнинг тақдирлари қандай бўлган?

Шу хусусда тадқиқотчилар фикрини билишни истардик.

Ҳамдам СОДИҚОВ,
тарих фанлари номзоди.

• Ранг-баранг олам

ЖОНИВОРЛАР ОБ-ҲАВОНИ «АЙТИБ» БЕРАДИ

Об-ҳавода бўлажак ўзгаришларнинг жониворлар хатти-ҳаракатида намоён бўлиши аломатлари ниҳоятда хилма-хил. Об-ҳаводаги сизу биз сезмайдиган ҳодисалар ҳайвонларнинг қандай «қилиқ»ларида яққол кўзга ташланишини қуйидаги мисолларда кўриш мумкин:

● Қурбақалар сув юзасидан туриб, тумшуғини сувдан чиқарган ҳолда қурилласа, ҳаво айнийди. Улар қаттиқ-қаттиқ ва ёқимсиз қурилласа, ёмғир ёғади, ёқимли хониш қилса, ҳаво очиқ бўлади.

● Ёмғирдан олдин ҳўкиз ва сигирлар тумшуғини кўтариб, бирор нарсани ҳидлагандай зўр бериб нафас олаверади. От хирилласа — ҳаво айнийди, пишқирса — иссиқ бўлади, бошини силкиб юқорига чўзиши — ёмғир аломати.

● Ёмғирдан олдин сигирнинг сути камайиб кетади.

● Мушук сув олдига бораверса ва одатдагидан кўпроқ сув ичса, ҳаво айнийди.

● Хўрозлар кечки пайт қичқирса, ҳавода ўзгариш бўлади.

Чумчуқлар тупроқда чангга ботиб «чўмилса» ёмғир ёғади.

● Чумоли тўдаси кузга келиб қанча кўпайса, қиш шунчалик қаттиқ келади.

● Агар чувалчанглар ер бетига чиқиб қолса, ҳаво исийди.

ЎЗИ ФРАНЦУЗ, ИСМИ САДИ

Француз олими Никола Леонар Сади Карно 36 йиллик ҳаёти мобайнида битта, аммо ажойиб асар яратган. «Оловнинг ҳаракатлантирувчи кучи ва шу кучни оширa оладиган машиналар ҳақидаги ўйлар» деб аталувчи асарни 1824 йилда ўз ҳисобидан нашр эттирган.

Қизиқ, ўзи француз бўла туриб, қандай қилиб, унинг номи Сади бўлиб қолган? Гап бундай. Унинг отаси Лазар Никола Карно йирик давлат арбоби ва математик бўлган. Дунёқараши кенг бу олим фалсафа ва адабиёт билан, хусусан, Шарқ фалсафаси ва адабиёти билан қизиққан. Шарқдагина эмас, балки Ғарбда ҳам машҳур бўлган форс-тожик адабиётининг классикларидан Саъдий Шерозийнинг асарлари Лазар Карнода катта таассурот қолдирган. Шунинг учун у ўзининг тўнғич фарзандини Саъдий Шерозий шарафига Сади, деб атаган. Сади 1887 йилда республика президентлигига сайланган.

РАСАМАДЛИ ХОТИН

(Интермедия)

(Ойлик маош ва меҳнат таътили пулини олган Аҳмаджоннинг оғзи қулоғида. Уйга қайтгач ҳам тишининг оқини яширолмади).

Аҳмаджон: — Буни қара, Маликам, 100 минг сўм-а. Бу пулга бир неча қўй ёки зотли қорамол сотиб олса бўлади-я.

Малика: — Қорамол, сариқмол дейсиз-да, пулнинг тагига ўт қўясиз. Қани, бу ёққа чўзинг-чи, пулнинг расамадини хотин киши билади.

(Эр қўллари титраб, пулни хотинига узатади). «Нима қилмоқчисан» дегандек маъюс тикилади.

Малика: Эгнингизга бир қаранг — маймунлар кулади. Сиз ҳам бундай культурний юрсангиз оёғингиз кира тилайдими... Қани, отланинг — сизни бир тўёнага келган тойдек ясантириб келай. Бўлинг, бўлинг.

Аҳмаджон: — Бироз шошяпсан-да, хотин. Яхшиси, жоннинг роҳати газ ола қолмаймизми? Сен ҳам гоҳида овқат қилишдан қутулардинг. Кейин, Ҳасан-Зуҳраларга кийим-бош олсак... Қолганига Самарқанду Бухорони сайр қилсак... Қалай?

Малика: — Сайр қилганларнинг шохи чиқаяптими? Ўзингиз ҳам ўлгудек ношудсиз-да. Ҳозир кўпчилик кийимизга салом беради. Шикарний кийиниб юрингки, кўролмайдиганларнинг кўзи қинидан чиқиб кетсин. Бўла қолинг, магазинлар перерывга чиқиб кетмасдан.

(Турна қатор магазинлар. Одамлар ғуж. Хотин юравериб ҳолдан тойган эрини «тез юринг»лайди. Рўпара келган магазинга ўзини урали).

Малика: Манави жемперни кўринг, китайский. Дунёда энг зўр жемпердан иккита бўлса, ўшанинг биттаси шу. Туғилган кунимга шуни олиб бера қолинг. Баҳоси ҳам ўрта миёна — 50 минг сўм экан.

Аҳмаджон: — Устки кийимларинг сероб-ку. Ундан кўра, анави куни «бир яхши кўйлакни тушимда кўрдим» деётган эдинг-ку?

Малика: — Ҳовлиқманг. жоним, ҳаммасининг расамади бор. Уни бозордан топмасак, мингта магазинни айланганимиз бекор. Ие, анави плашни қаранг. Рангини бир томоша қилинг-а, худди гилос баргидан тикилганга ўхшайди. Ўзим ҳам ақлимни танибману шунақасини кийишни орзу қиламан.

Аҳмаджон: — Ахир, болаларга ҳам ул-бул...

Малика: — Вой-бў... ў. қачондан бери болажон бўп қолдингиз. Уларни қўя туринг, яланғоч қолаётгани йўқ, ёш нарса кийим танлашни биладими?.. Бўлинг, имилламасдан кассадан чек олинг. Бу ҳам сизнинг бахтингиз, бозордан икки баравар қимматига ҳам олардик-да. Расамадли хотинингиз борлигига шукур қилаверинг.

Аҳмаджон: — Минг қатла шукур, шу билан қутилганимга шукур.

Малика: — Нима, нима?.. «Сийлаганни сигир билмас» деганларидек, кўп ҳаддингиздан ошаверманг. Менинг обрўйим — сизнинг обрўйингиз. Яп-янги киймларга модадан қолган плашни кўчага кийиб чиқсам, қип-қизил майна бўламиз-ку!

Аҳмаджон: — Пулимиз етармикан-а?

Малика: — Ҳисоб-китобни аллақачон пишитиб қўйганман. Ҳаммаси расамади билан бўляпти. Ортиқчаси мана — беш сўм.

Аҳмаджон: — Тўхта, хотин, ахир, бу трамвай чиптасига ҳам етмайди-ку?

Малика: — Жудаям ношудсиз-да, эр. Ахир, трамвайлар кондукторсиз ишлаётганига анча йил бўлди-ку. Уф-ф... душманимга ҳам расамадсиз эр учрамасин-да!

Абдунаби МАННОПОВ.

●РАССОМ ХАНДАСИ

Илҳом ЗОИРОВ чизган расмлар.

• Футбол

СОВРИНДОРЛАР АНИҚ

Олий лига футбол жамоалари ўртасидаги мусобақалар ниҳоясига етди. Совриндорлар аниқ. Фарғонанинг «Нефтчи» жамоаси чемпион бўлганлигидан хабарингиз бор. «Пахтакор» (Тошкент) ва «Навбаҳор» (Наманган) командалари эса иккинчи ва учинчи ўринларни эгаллашди.

«Пахтакор» сўнгги икки тур учрашувларини сафарда ўтказди. Тошкентликлар дастлаб Самарқандда «Динамо»га қарши майдонга чиқдилар. Ўйин тўла меҳмонлар устунлигида ўтди. 5:0 ҳисобида «Пахтакор» ғалаба қилди. Тўпларни уч бор Қосимов ҳамда Ширшов ва Галиевлар киритишди. Навбатдаги турда эса янгиерликлар меҳмони бўлишди. Бу учрашув 1:1 ҳисобида дуранг бўлди.

Мана якуний жадвал:

	У	Ю	Д	М	Т—Н	О
1. «Нефтчи»	30	24	4	2	83—27	52
2. «Пахтакор»	30	20	7	3	74—29	47
3. «Навбаҳор»	30	18	7	5	64—32	[illegible]
4. «Сўғдиёна»	30	16	8	6	47—31	40
5. «Нурафшон»	30	15	5	10	46—32	35
6. «Темирйўлчи»	30	13	5	12	36—34	31
7. «Наврўз»	30	11	8	11	43—41	30
8. МҲСК	30	9	9	12	38—50	27
9. «Трактор»	30	10	6	14	25—38	26
10. «Политотдел»	30	9	8	13	52—52	26
11. «Орол»	30	11	3	16	37—55	25
12. «Янгиер»	30	9	6	15	34—44	24
13. «Чирчиқ»	30	8	5	17	43—57	21
14. «Шифокор»	30	8	3	19	37—76	19
15. «Кушон»	30	6	7	17	33—57	19
16. «Динамо»	30	6	3	21	22—59	15

Бу йилги мавсумда «Нефтчи» командаси ўйинчиси Рустам Дўрмонов 24 бор рақиблар дарвозасига тўп киритиб, мамлакатнинг энг кўп гол урган футболчиси бўлди.

Равшан ШОДИЕВ.

ТУЗАТИШ

4 ноябрда эълон қилинган марказий сайлов комиссияси ахборотидаги Беруний шаҳар сайлов округи 479-деб ўқилсин.

(ЎзА).

«ЎЗБЕКИСТОН ОВОЗИ»

МУАССИС:
ЎЗБЕКИСТОН ХАЛҚ ДЕМОКРАТИК ПАРТИЯСИ МАРКАЗИЙ КЕНГАШИ

Бош муҳаррир АЗИМ СУЮН

Таҳрир ҳайъати: Абдулла ОРИПОВ, Абдулҳафиз ЖАЛОЛОВ, Азиз НОСИРОВ, Аслиддин БОЛИЕВ (масъул котиб), Зиёд ДАВРОНОВ, Ислом ШОҒУЛОМОВ, Олимжон НАЗАРОВ, Тўхтамурод ТОШЕВ (бош муҳаррир ўринбосари, «Осиё бозори» иловаси учун масъул), Шоқосим ШОИСЛОМОВ.

Мафкура ишлари ва партия ҳаёти бўлими — 33-21-43
Иқтисодиёт бўлими — 33-47-80, 32-54-27.
Парламент фаолияти ва ҳуқуқ бўлими — 33-54-55, 32-26-70.
Адабиёт, фан ва маданият бўлими — 33-07-20, 32-57-19.
Хатлар ва оммавий ишлар бўлими — 33-11-49, 33-76-04.
Ахборот ва спорт бўлими — 33-12-56, 32-55-16.

Тижорат, эълонлар — «Осиё бозори» редакцияси—33-41-89, 32-55-70, 33-38-55, 32-54-12.

Шароф Рашидов фонди — 33-34-69, 33-20-36.

Қабулхона — 33-65-45, 32-55-15.

ВИЛОЯТ МУХБИРЛАРИ

Андижонда — 4-48-85;
Бухорода — 3-96-12;
Гулистонда — 2-26-22;
Жиззахда — 3-31-86;
Навоийда — 3-74-76;
Наманганда — 6-43-43;
Нукусда — 4,44-62;
Қаршида — 3-25-79;
Қумқўрғонда — 52-624.
Самарқандда — 35-22-90;
Урганчда — 6-72-60;
Фарғонада — 6-37-16.

●Рўйхатдан ўтиш тартиб № 000120.
Газета офсет усулида А—2 форматида босилади.
Ҳажми 3 босма табоқ.
Босишга топшириш вақти — 21.00.

Г — 635. № 209. топширилди — 21.00.
Навбатчилар: Н. ЖАЛИЛ, А. ПЎЛАТОВ.

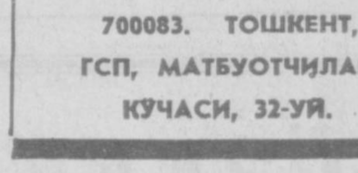

МАНЗИЛИМИЗ:
700083. ТОШКЕНТ, ГСП, МАТБУОТЧИЛАР КЎЧАСИ, 32-УЙ.